

შეგანილია ცვლილებები -
საგადასახადო ინსპექციის -
03.31.94 N 02-1/1 -
04.11.95 N 02-1/1 -
07.17.95 N 02-1/1 -
06.08.95 N 02-1/1 -
04/12/96 N 03-3-16 -
08/26/96 -
17/01/97 N 08-1016 (N 03-4-16) -
17/01/97 N 08-1-16 (N 03-3-16) -
წერილებით

რეგისტრირებულია საქართველოს
რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტროს
მიერ სარეგისტრაციო N 5
15 აპრილი 1994 წ.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო სამსახური

1994 წლის 31 იანვარი
N 2 ინსტრუქცია

დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ

1. ზოგადი დებულებანი

1. აღნიშნული ინსტრუქცია შემუშავებულია საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტის 1993 წლის 24 დეკემბრის N 376-1 ს დადგენილების შესაბამისად და განსაზღვრავს ამ დადგენილებით დამტკიცებული "დამატებული ღირებულების გადასახადის შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის კანონის გამოყენების წესს.
2. დამატებული ღირებულების გადასახადი არის საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) წარმოებისა და განაწილების ყველა სტადიაზე დამატებული (ახლად შექმნილი) ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში ამოღების ფორმა. დამატებული ღირებულება განისაზღვრება როგორც სხვაობა რეალიზებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ღირებულებასა და იმ მაგერიალური დანახარჯების ღირებულებას შორის, რომელიც მიეკუთვნება წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს.
3. საქართველოს რესპუბლიკაში საქონლის იმპორტისას დამატებული ღირებულების გადასახადით დაბეგვრა წარმოებს საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟო კანონმდებლობით.

2. გადასახადის გადამხდელები

4. დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელები არიან:

ა) საწარმოები და ორგანიზაციები, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ იურიდიული პირის სტატუსი და დამოუკიდებლად ეწევიან სამეწარმეო საქმიანობას;

ბ) სრული სამეურნეო და შერეული (კომანდიგური) სამეურნეო ამხანაგობები, რომლებიც დამოუკიდებლად ეწევიან სამეწარმეო საქმიანობას;

გ) საწარმოებისა და ორგანიზაციების ფილიალები და სხვა სტრუქტურული ქვედანაყოფები, რომლებიც მდებარეობენ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, გახსნილი აქვთ საანგარიშსწორებო ანგარიშები ბანკის დაწესებულებებში და დამოუკიდებლად ეწევიან სამეწარმეო საქმიანობას;

დ) საერთაშორისო გაერთიანებები, საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები (გაერთიანებები), უცხოელი იურიდიული პირები, მათი ფილიალებისა და ქვედანაყოფების ჩათვლით, რომლებიც საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დამოუკიდებლად ეწევიან სამეწარმეო საქმიანობას;

ე) ინდივიდუალური მეწარმეები და ინდივიდუალური საწარმოები, თუ მათი დასაბეგრი შემოსავალი სამეწარმეო საქმიანობიდან აღემატება შრომის ანაზღაურების თვიური მინიმალური დონის ორმოცდაათმაგ ოდენობას წელიწადში.

5. ყველა იურიდიული, ფიზიკური და სხვა პირი, რომლებიც ახორციელებენ საქონლის იმპორტს საქართველოს რესპუბლიკაში ითვლებიან დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელებად.

6. მე-4-5 პუნქტში ჩამოთვლილი გადამხდელები, ვარდა ინდივიდუალური მეწარმეებისა, შემდგომში იწოდებიან "საწარმოებად".

3. გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი

7. დამატებული ღირებულების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტად ითვლება საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია.

8. საქონლის რეალიზაციისა დაბეგვრის ობიექტად ითვლება, როგორც საკუთარი წარმოების, ასევე შეძენილი საქონლის რეალიზაცია.

გადასახადით დაბეგვრის მიზნით საქონლად ითვლება საგანი, ნაწარმი, პროდუქცია (მათ შორის საწარმოო - ტექნიკური დანიშნულების), უძრავი ქონება შენობებისა და ნაგებობების ჩათვლით, აგრეთვე ელექტრო და თბოენერგია, გაზი, არამატერიალური აქტივები.

9. სამუშაოების რეალიზაციისას გადასახადით დაბეგვრის ობიექტად ითვლება შესრულებული სამშენებლო - სამონტაჟო, სარემონტო, სამეცნიერო - კვლევითი, საცდელსაკონსტრუქტორო, ტექნოლოგიური, საპროექტო-საძიებო და სხვა სამუშაოების მოცულობები.

10. მომსახურების რეალიზაციისას გადასახადით დაბეგვრის ობიექტად ითვლება:

ა) სამგზავრო (ვარდა ამ ინსტრუქციის მე-17 პუნქტის "ზ" ქვეპუნქტში აღნიშნულისა) და საგვირთო - გრანსპორტის მიერ გაწეული მომსახურება გაზის, ნავთობის, ნავთობპროდუქტების, ელექტრო და თბოენერგიის გრანსპორტირების (გადაცემის ჩათვლით, საქონლის ჩატვირთვის, გადმოტვირთვის, გადატვირთვის, შენახვის მომსახურება;

ბ) ქონების იჯარით, მათ შორის ლიზინგით, გადაცემა;

გ) საქონლის მიწოდებასთან დაკავშირებული საშუაშაველო მომსახურება;

- დ) კავშირგაბმულობის, საყოფაცხოვრებო, საბინაო-კომუნალური მომსახურება;
 - ე) ფიზკულტურულ-სპორტული, თეატრალურ-სანახაობითი, სანაგორიულ-საკურორტო და გამაჯანსაღებელი, ტურისტულ - საექსკურსიო მომსახურება, კულტ-საგანმანათლებლო, გასართობი ღონისძიებები, ვიდეო ჩვენებების ჩათვლით;
 - ვ) კულტურისა და ხელოვნების დაწესებულებების მიერ გაწეული მომსახურება;
 - ზ) სავაჭრო საწარმოების მიერ შეკვეთების შესრულების მომსახურება;
 - თ) არასაუწყებო დაცვის მიერ გაწეული მომსახურება;
 - ი) განათლების სფეროში სასწავლო-საწარმოო პროცესებთან დაკავშირებული მომსახურება;
 - კ) სარეკლამო მომსახურება;
 - ლ) საინოვაციო მომსახურება, მონაცემების დამუშავებისა და საინფორმაციო უზრუნველყოფაზე გაწეული მომსახურება;
 - მ) ყველა სხვა სახის ფასიანი მომსახურება, გარდა მიწის იჯარით გადაცემისა.
11. გადასახადით დასაბეგრ ობიექტებს მიეკუთვნება აგრეთვე:
- ა) იმპორტული საქონლის ღირებულება;
 - ბ) საწარმოს შიგნით საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია საკუთარი მოხმარებისათვის, რომელზეც გაწეული დანახარჯები არ მიეკუთვნება წარმოების (მიმოქცევის) ხარჯებს აგრეთვე თავის მუშაკებზე რეალიზაცია;
 - გ) საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია ღირებულების გადახდის გარეშე სხვა საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) სანაცვლოდ (ბარგერული ოპერაციები);
 - დ) საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია უსასყიდლოდ ან ნაწილობრივი გადახდით სხვა საწარმოებზე, ფიზიკურ პირებზე, მათ შორის თავის მუშაკებზე;
 - ე) დაგირავებული ნივთების რეალიზაცია, მათი გადაცემის ჩათვლით გირაოს მიმღებზე გირავნობის ვალდებულებების შეუსრულებლობისას.

IV. დასაბეგრი თანხის განსაზღვრა

12. დასაბეგრი თანხის განსაზღვრისათვის გამოიყენება რეალიზებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ღირებულება, რომელიც გამოიანგარიშება:
- თავისუფალი (საბაზრო) და სახელმწიფო რეგულირებადი საბითუმო ფასებიდან და ტარიფებიდან გამომდინარე მათში დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩაურთველად;
 - სახელმწიფო რეგულირებადი ფასებიდან და ტარიფებიდან გამომდინარე დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩართვით.
- დადგენილი წესით სავაჭრო, საბითუმო-გამსაღებლის ან გამსაღებელია ფასების სახელმწიფო რეგულირება, რეგულირებადი ფასებით გამოანგარიშებული დასაბეგრი თანხა ექვემდებარება შემცირებას ამ დათმობების თანხით.
- აქციზურ საქონელზე დასაბეგრი თანხაში ჩაითვლება აქციზის თანხაც. საქონლის (სამ მომსახურების) გაცვლისას მათი გადაცემის უსასყიდლოდ ან ნაწილობრივი გადახდით, აგრეთვე მათი რეალიზაციისას არსებული თავისუფალი გასაცემი ან საბაზრო ფასების ღონებზე ნაკლები ფასებით, დასაბეგრი თანხა გამოანგარიშება რეალიზაციის (გადაცემის) მომენტში არსებული თავისუფალი გასაცემი (საბაზრო) ფასების ღონიდან გამომდინარე, ხოლო მათზე სახელმწიფო რეგულირებადი ფასების არსებობისას - ამ

ფასებიდან გამომდინარე.

საკუთარი წარმოების საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) გამოყენებისას, რომლის დანახარჯებიც არ მიეკუთვნება წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს, ამავე საწარმოს საჭიროებისათვის დასაბეგრი თანხის განსაზღვრის საფუძვლად აიღება ასეთი ან ანალოგიური საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ღირებულება, რომელიც გამოიანგარიშება მათზე მოქმედი ფასებიდან (გარიფებიდან), ხოლო მათი არ არსებობისას - ფაქტიური თვითღირებულებიდან გამომდინარე.

საწარმოებში საკუთარი წარმოების საქონლით შრომის ნაგურალური წესით ანაზღაურებისას დასაბეგრ თანხად ითვლება საქონლის ღირებულება თავისუფალი საცალო ფასებიდან გამომდინარე სავაჭრო ფასნამაგის ჩათვლით, ხოლო საქონელზე, რომელზეც გამოიყენება სახელმწიფო რეგულირებადი ფასები - ამ ფასებიდან გამომდინარე. საწარმოს მიერ მოსახლეობაზე, მათ შორის თავის მუშაკებზე საკუთარი წარმოების საქონლის რეალიზაციის დროს სალაროს მეშვეობით ანგარიშსწორებისას დასაბეგრი თანხა გამოიანგარიშება თავისუფალი საცალო ფასებიდან გამომდინარე სავაჭრო ფასნამაგის გათვალისწინებით.

რძის პროდუქტებზე დასაბეგრი თანხის განსაზღვრისას, ამ თანხიდან გამოირიცხება რძის პროდუქტების დასამზადებლად გამოყენებული რძის ღირებულება. დამკვეთის ნელეულიდან და მასლებიდან საქონლის დამზადებისას დასაბეგრ თანხად ითვლება დამუშავების ღირებულება.

დასაბრუნებელი გარის (მათ შორის შუშის ჭურჭლის) ღირებულება, რომელსაც გააჩნია საგირავნო ღირებულება, დასაბეგრ თანხაში არ ჩაითვლება, გარდა საწარმოდამამზადებლის მიერ ასეთი გარის რეალიზაციისა.

დასაბეგრ თანხაში ჩაითვლება აგრეთვე ფულადი თანხები, რომლებსაც მიიღებენ საწარმოები მყიდველებისაგან (შემკვეთებისაგან) მათზე რეალიზებული საქონლისათვის (სამუშაოებისათვის, მომსახურებისათვის) ფინანსური დახმარების, სპეციალური დანიშნულების ფონდების შევსების სახით, ან მოგების გადილებისათვის მიმართული თანხები.

დასაბეგრ თანხაში ითვლება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი და ათვისებული ასიგნებები, რომლებშიც გათვალისწინებულია დამატებული ღირებულების გადასახადი. საქონლის იმპორტისას დასაბეგრ თანხად ითვლება საქონლის საბაჟო ღირებულება, საბაჟო გადასახდელის თანხა, ხოლო აქციზურ საქონელზე აქციზის თანხაც. საქონლის საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟო კანონმდებლობით.

13. სამშენებლო, სამშენებლო-სამონტაჟო და სარემონტო-სამშენებლო სამუშაოებზე დასაბეგ თანხად ითვლება შესრულებული სამუშაოების ღირებულება შესრულებულ სამუშაოებზე მიღება-ჩაბარების აქტის შედგენის თარიღისათვის, სახელშეკრულებო ფასებიდან გამომდინარე მათი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელიც სამუშაოს პროცესში გამოიწვია სამშენებლო მასალებზე და კონსტრუქციებზე ფასების, აგრეთვე საგრასპორტო და სხვა სახის მომსახურებაზე გარიფების გადილებამ. სამეურნეო წესით შესრულებული სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები უთანაბრდება სხვებისათვის შესრულებულ სამუშაოებს და დაიბეგრება გადასახადით საერთო დადგენილი წესით.

14. საწარმოების მიერ საშუამავლო და სავაჭრო ოპერაციების განხორციელებისას დასაბეგრ თანხად ითვლება საქონელზე (მათ შორის იმპორტულზე და გადასახადისაგან განთავისუფლებაზე) ფასნამაგების, დათმობების, გასამრჯელოების და სხვა მოსაკრებლების სახით მიღებული შემოსავლის თანხა ან სხვაობის თანხა საქონლის

რეალიზაციის ფასსა და ამ საქონელზე მომწოდებლებისათვის გადახდილ ფასს შორის დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის ჩათვლით.

15. დასაბეგრ თანხად ითვლება მყიდველებისათვის გადატვირთული ან მყიდველებისათვის (შემკვეთებისათვის) ჩაბარებული საქონლის (შესრულებული სამუშაოების, მომსახურების) ღირებულება, რომელზეც გაფორმებულია სათანადო დოკუმენტები (ზედღებულის, ანგარიშ-ფაქტურა, მიღება-ჩაბარების აქტი, საგრანსპორტო ზედღებულის და სხვა), რომლებიც ადასტურებენ მყიდველებისათვის (შემკვეთებისათვის) ქონების განკარგვის უფლების გადაცემას.

16. გადასახადით არ დაიბეგრება:

ა) პროდუქციის, ნახევარფაბრიკატების (სამუშაოების, მომსახურების) გადაცემა საწარმოს ერთი სტრუქტურული ერთეულის მიერ ამავე საწარმოს სხვა სტრუქტურულ ერთეულზე სამრეწველო-საწარმოო საჭიროებისათვის (შიდა საქარხნო მიწოდება). საწარმოს სტრუქტურულ ერთეულად მოცემულ ქვეპუნქტში იგულისხმება სტრუქტურული ერთეულები, რომელთაც არა აქვთ ანგარიშსწორების ანგარიშები ბანკის დაწესებულებაში და იმყოფებიან ძირითადი საწარმოს ბალანსში;

ბ) არასაწარმოო მიზნებისათვის დამატებული ღირებულების გადასახადით შექმნილი საქონლის გაყიდვა, გაცვლა, უსასყიდლოდ გადაცემა გარდა, იმ შემთხვევებისა, როცა მათი რეალიზაცია ხდება შექმნის ფასებზე მაღალი ფასებით;

V. გადასახადისაგან განთავისუფლებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ჩამონათვალი

17. დამატებული ღირებულების გადასახადისაგან თავისუფლება:

ა) საქონლის ექსპორტი უშუალოდ საწარმოო-დამამზადებლების მიერ, მომსახურებისა და სამუშაოების ექსპორტი, აგრეთვე ამ საქონლის გრანსპორტირებასთან, ჩაგვირთვა-გადმოგვირთვასთან, საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიის გავლით უცხოეთის ტერიტორიის გრაზიგულ გადატვირთვასთან დაკავშირებული მომსახურება. სხვა საწარმოების მიერ დამატებული ღირებულების გადასახადით შექმნილი საქონლის საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიიდან ექსპორტისას ამ საქონელზე გადახდილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა მათ ჩათვლებათ მომავალი გადასახდელების გადასახადში ან დაუბრუნდებათ ბიუჯეტიდან, საქართველოს რესპუბლიკაში დადგენილი განაკვეთის მიხედვით;

ბ) საქონელი და მომსახურება, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიური და მათთან გათანაბრებული წარმომადგენლობების ოფიციალური სარგებლობისათვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობების დიპლომატიური და აღმინისგრაფიული გექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრები ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის;

გ) ბინის ქირა;

დ) სახელმწიფო საწარმოთა ბაზაზე შექმნილი საიჯარო საწარმოთა საიჯარო გადასახადი;

ე) ძვირფასი ლითონების შემცველი მალნების, კონცენტრატებისა და სხვა სამრეწველო პროდუქტების, ჯართისა და ნარჩენების რეალიზაცია შემდგომი გადამამუშავებისა და აფინაჟისათვის, გრეთვე ძვირფასი ლითონებისა და ძვირფასი ქვების რეალიზაცია საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულ ფასეულობათა სახელმწიფო ფონდში;

ვ) კონფისკებული, უპაგრონო ფასეულობათა, სახელმწიფოსათვის მემკვიდრეობის

უფლებით გადასულ ფასეულობათა , განხეულობის და შესყიდული ფასეულობების რეალიზაცია;

ზ) საავტომობილო სამგზავრო გრანსპორტისა და საქალაქო სამგზავრო გრანსპორტის (გარდა ტაქსის) მიერ გაწეული მომსახურება;

თ) სასოფლო - სამეურნეო ნედლეული და პროდუქცია,* ხორბლისა და ჭვავის ფქვილი, ხორბლისა და ჭვავის პური, ბავშვთა კვების პროდუქტები,სასკოლო სახელმძღვანელოები, სკოლამდელი ასაკის საბავშვო ლიტერატურა;

ი) დაზღვევისა და გადაზღვევის ოპერაციები;

კ) შემდეგი სახის ფინანსური მომსახურება:

- სესხების გაცემა-გადაცემა;

- ოპერაციები, რომლებიც ეხება ფულად ანაბრებს, ანგარიშსწორების, მიმდინარე და სხვა ანგარიშებს;

- გადასახადის კანონიერი საშუალებების - ვალუტის, ფულის, ბანკნოტის (გარდა ნუმიზმატური მიზნებით გამოყენებულისა),აგრეთვე ფასიანი ქაღალდების (აქციების, ობლიგაციების, სერთიფიკატების, თამასუქების და სხვა) მიმოქცევასთან დაკავშირებული ოპერაციები, გარდა საბროკერო და სხვა საშუაშაშლო მომსახურებისა. გამონაკლის შეადგენს აღნიშნული საგადასახადელო საშუალებებისა და ქაღალდების დამზადებისა და შენახვის ოპერაციები, რომლებზეც გადაიხდება გადასახადი;

ლ) საფოსტო მარკების (გარდა საკოლექციო), მარკირებული ღია ბარათების, კონვერტების, ლატარიის ბილეთების რეალიზაცია;

მ) მომსახურება, რომლის გაწევისთვისაც ამოიღება სახელმწიფო ბაჟი;

ნ) კაზინოებისა და სათამაშო ავტომატების შემოსავალი, მოგებანი იპოდრომებზე თანხის ჩასვლის მიხედვით;

ო) წრებში,სექციებში,სტუდიებში ბავშვებისა და მოზარდების სწავლებისათვის, სპორტული ნაგებობების გამოყენებისათვის გადასახდელი, აგრეთვე სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა შენახვის და ავადმყოფების, ინვალიდთა და ღრმად მოხუცებულთა მოვლასთან დაკავშირებული მომსახურება;

პ) პატენტების, საავტორო უფლებების, ლიცენზიების გაცემა და მიღება;

ჟ) დაკრძალვასა და სასაფლაოების მოწყობასთან დაკავშირებული მომსახურება,ძეგლებისა და საფლავის ქვების დამზადების ჩათვლით;

რ) სამკურნალწამლო საშუალებები;

ს) სამკურნალო საშუალებები, სამედიცინო დანიშნულების ნაწარმი, საპროთემო ორთოპედიული ნაწარმი, სამედიცინო ტექნიკა, ტექნიკური საშუალებები ავტომოტოგრანსპორტის ჩათვლით,რომლებიც გამოიყენება ინვალიდების პროფილაქტიკისათვის და ინვალიდების რეაბილიტაციისათვის;

ტ) საქონლის რეექსპორტი თუ საქონლის შემოგანისას არ იყო იგი განცხადებული რეექსპორტისათვის ან იყო განცხადებული,მაგრამ ფაქტიურად არ მომხდარა მისი რეექსპორტი ნ თვის განმავლობაში, მაშინ ეს საქონელი დაიბეგრება გადასახადით;

უ) საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გრანზიტით გამავალი საქონელი;

ფ) საქართველოს რესპუბლიკის იურიდიული და სხვა პირების კუთვნილ მაგერიალურ -ტექნიკური მომარაგების საგნების, მწყობილობის, სათბობის, სურსათის და სხვა ქონების რეიმპორტი, რომლებიც განკუთვნილი იყო უცხოეთშისაქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და დაწესებულებების საქმიანობის უზრუნველყოფისათვის;

ქ) იმპორტული საქონელი საბაჟოს საწყობებში მოთავსებისას მათი დაბეგვრა ხდება დადგენილი წესით ამ საქონლის საწყობებიდან მიმოქცევაში დაშვების მომენტში, ხოლო სხვა საბაჟო რეჟიმის პირობებში ამ რეჟიმის შესაბამისად;

ღ) ეროვნული და უცხოური ვალუტის, ბანკნოტების, რომლებიც გადახდის კანონიერი საშუალებაა, აგრეთვე ფასიანი ქაღალდების (აქციების, ობლიგაციების, სერთიფიკატების, ვექსილების და სხვა) იმპორტი;

ყ) საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დროებით შემოტანილი საქონელი; **

შ) საქონელი, რომელიც გადაეცა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ორგანოებს სტიქიური უბედურების, ავარიების, კატასტროფების ლიკვიდაციისათვის, ჰუმანიტარული დახმარების და საქველმოქმედო მიზნებისათვის, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილებით განსაზღვრული წესით.

ამ პუნქტში აღნიშნული შეღავათები ვრცელდება მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკაში წარმოებულ და რეალიზებულ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) და ამ საქონლის იმპორტისას.

18. დამატებული ღირებულების გადასახადისაგან განთავისუფლებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ნუსხა ერთიანია საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე.

* დამატებული ღირებულების გადასახადისაგან თავისუფლება ის სასოფლო-სამეურნეო ნედლეული და პროდუქცია, რომლის რეალიზაცია წარმოებს სამრეწველო გადამუშავების გარეშე. ამასთან ყველა სახის რძე, რომელმაც გაიარა სამრეწველო გადამუშავება, თავისუფლება დამატებული ღირებულების გადასახადისაგან, გარდა შესქელებული შაქრიანი რძისა.

** საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დროებით შემოტანილ საქონლად ითვლება: საგრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც გაიოიყენება საქონლის საერთაშორისო გადაზიდვებისათვის და მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისათვის; უცხოელი იურიდიული და ფიზიკური პირების კუთვნილი პროფესიული მოწყობილობა, რაც აუცილებელია მათ მიერ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მომსახურების გაწევისათვის ან სამუშაოების შესრულებისათვის; გამოფენებზე, ბაზრობებზე სადემონსტრაციო საქონელი, მოწყობილობა და მასალები სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო მიზნებისათვის, თუ ისინი რჩება უცხოელი იურიდიული და ფიზიკური პირის საკუთრებაში და არ გამოიყენება კომერციული მიზნებისათვის; საქონლის ნიმუშები, თუ ისინი რჩება უცხოელი იურიდიული და ფიზიკური პირის საკუთრებაში და შემდგომში ისინი არ გამოიყენება კომერციული მიზნებისათვის.

დროებით შემოტანის ვადა, როგორც წესი, ორ წელს არ უნდა აღემატებოდეს.

VI. გადასახადის განაკვეთები

19. თავისუფალი ფასებით საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციისას გამოიყენება გადასახადის განაკვეთი 14% ოდენობით.

სახელმწიფო რეგულირებადი ფასებით საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციისას საქონლის რეალიზაციისა და შექმნის ფასებს შორის სხვაობის

თანხიდან გადასახადის გადახდისას, აგრეთვე მომსახურების რეალიზაციისას, რომელთა ღირებულებაშიც ჩართულია გადასახადი, 14% განაკვეთის ნაცვლად გამოიყენება გაანგარიშებითი განაკვეთი - 12,28 პროცენტი (14%X100%):114.

20. იმპორტულ საქონელზე გამოიყენება სამამულო წარმოების საქონელზე დადგენილი განაკვეთი.

21. დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნებში საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციისას, სადაც დადგენილია საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი დამატებული ღირებულების გადასახადის განაკვეთებზე უფრო მაღალი განაკვეთი, გამოიყენება ეს გადიდებული განაკვეთი.

VII. რეალიზებულ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) ანგარიშსწორების წესი

22. საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია ხდება ფასებით (გარიფებით), რომლებიც შეიცავენ დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხას დადგენილი განაკვეთით.

საანგარიშსწორებო საბუთებში (დავალებებში, მოთხოვნა-დავალებებში, მოთხოვნებში) სარეალიზაციო საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა გამოიყოფა ცალკე სტრიქონად. გადასახადის თანხა გამოიყოფა აგრეთვე ჩეკების რეესტრებში და აკრედიტივიდან სახსრების მიღების რეესტრებში.

საქონლის გადაგვირთვისას, მომსახურების გაწევისას, სამუშაოების შესრულებისას, რომლებიც არ წარმოადგენენ გადასახადით დაბეგვრის ობიექტებს, საანგარიშსწორებო საბუთები და რეესტრები გამოიწერება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხების გამოყოფის გარეშე და მათზე კეთდება წარწერა ან დაისმება შტამპი "დღ-ს გარეშე".

საანგარიშსწორებო საბუთები და რეესტრები, რომლებშიც არ არის გამოყოფილი გადასახადის თანხა, ბანკის დაწესებულებების მიერ არ მიიღება შესასრულებლად.

23. მოსახლეობიდან შეძენილ, აგრეთვე საწარმოებიდან და ორგანიზაციებიდან შეძენილ მაგერიალურ რესურსებზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), ძირითად საშუალებებსა და არამატერიალურ აქტივებზე, რომლებზეც დადგენილი წესის დარღვევით საანგარიშსწორებო საბუთებში არ იქნება გამოყოფილი ცალკე სტრიქონად დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, მათი ღირებულება სრულად მიეკუთვნება წარმოების (მიმოქცევის) ხარჯებს.

24. მყიდველის მიერ საქონლის დაბრუნებისას, აგრეთვე საქონელზე საანგარიშსწორებო საბუთების სრული ან ნაწილობრივი განაღდების უარის თქმის შემთხვევაში, რომელშიც გამოყოფილი იყო გადასახადი, შესაბამისად მცირდება მომწოდებლებისათვის კუთვნილი თანხები. საქონლის მიღებაზე და აქცეპტზე უარის შესახებ განცხადებაში (დეკლარაციაში) მყიდველი ვალდებულია დაბრუნებულ საქონელზე, რომლის განაღდებაზეც იგი უარს აცხადებს გამოყოს გადასახადით თანხა.

25. საშუამავლო და სავაჭრო საწარმოები, დამატებული ღირებულების გადასახადით შეძენილი საქონლის საწარმოებზე რეალიზაციისას საანგარიშსწორებო საბუთებში გამოყოფენ ცალკე სტრიქონად გადასახადის თანხას საქონლის ღირებულების თანხის 12,28%-ის ოდენობით, ხოლო გადასახადის გარეშე ფასით შეძენილი საქონლის რეალიზაციისას საანგარიშსწორებო საბუთებში ცალკე სტრიქონად აღნიშნავენ

ფასნამაგის ან ფასდათმობის თანხიდან გადასახადის თანხას 12,28%-ის ოდენობით. 26. საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) მოსახლეობაზე რეალიზაცია წარმოებს თავისუფალი და რეგულირებადი საცალო ფასებითა და ტარიფებით, რომლებიც შეიცავენ დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხას დადგენილი განაკვეთით.სავაჭრო ორგანიზაციებში გამოფენილი საქონლის იარლიყებსა და ფასმარკენებლებზე გადასახადის თანხა არ გამოიყოფა.

VIII. გადასახადის გამოანგარიშებისა და ბიუჯეტში ჩარიცხვის წესი

27. დამატებული ღირებულების გადასახადი საწარმოო მიზნებისათვის მიღებულ ნედლეულზე, მაკომპლექტებულ და სხვა ნაწარმზე,ძირითად სამუშაოებებსა და არამატერიალურ აქტივებზე წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს არ მიეკუთვნება. დამატებული ღირებულების გადასახადი ამავე მიზნებისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე შემოგანილ იმპორტულ მატერიალურ რესურსებზე არ მიეკუთვნება ნაწარმის (მიმოქცევის) ხარჯებს და აღირიცხება სამაულო საქონლისათვის დადგენილი წესით.

28. ბიუჯეტში შესაგანი დამატებული ღირებულების გადასახადი განისაზღვრება როგორც სხვაობა საქონელზე(სამუშაოზე,მომსახურებაზე)კუთვნილი გადასახადის თანხასა და მიღებულ იმ მატერიალურ რესურსებზე (სამუშაოზე,მომსახურებაზე) გამოანგარიშებულ გადასახადის თანხას შორის, რომელთა ღირებულება მიეკუთვნება წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს.

29. შეძენილ ძირითად საშუალებებსა და არამატერიალურ აქტივზე გადასახადის თანხიდან თანაბარ ნაწილებად ორი წლის განმავლობაში ძირითადი საშუალებების საექსპლოატაციოდ გაცემის დღიდან და არამატერიალური აქტივების აღრიცხვის დღიდან.

30. 29-ე პუნქტში აღნიშნული წესი არ გავრცელდება სასოფლო-სამეურნეო საწარმოზე, რომლებსაც საგდასახადო უმცირდებათ ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების აღრიცხვის მომენტში.

31. შეძენილი ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალურ აქტივების რეალიზაციისას ბიუჯეტში შესაგანი დამატებული ღირებულების გადასახადი განისაზღვრება მათი შეძენის თარიღიდან გამომდინარე:

ა) 1992-93 წლებში (გადასახადის მოქმედების პერიოდში) შეძენილი ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვისას,ნაყიდობის ფასზე მაღალი ფასებით, დამატებული ღირებულების გადასახადი გამოიანგარიშება სხვაობის სახით მყიდველობიდან მიღებული გადასახადის თანხასა და მომწოდებლისათვის კუთვნილი გადასახადის თანხას შორის;

ბ) 1994 წელში შეძენილი ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვისას დამატებული ღირებულებების გადასახადი გამოიანგარიშება სხვაობის სახით გაყიდვის ფასიდან გადასახადის თანხასა და გადასახადის იმ თანხას შორის, რომელიც ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვის მომენტამდე არ იყო მიკუთვნებული ბიუჯეტთან ანგარიშსწორებაზე.უარყოფითი სხვაობის წარმოქმნისას, გადასახადის ბიუჯეტიდან ანაზღაურება არ წარმოებს.

32. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შემოგანილ იმპორტული საქონლის(მათ შორის გადასახადისაგან განთავისუფლების)შემდგომი რეალიზაციისას

დამატებული ღირებულების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს რესპუბლიკის გერიგორიაზე რეალიზაციის (გადაცემის) ყველა სტადიაზე სამამულო საქონელზე დადგენილი წესით.

33. ბიუჯეტში შესაგანი დამატებული ღირებულების გადასახადის საერთო თანხები არ შემცირდება გადასახადის თანხებით:

ა) არასაწარმოო ხასიათის საჭიროებისათვის გამოყენებულ მაგერიალურ რესურსებზე, საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), ძირითად საშუალებებსა და არამაგერიალურ აქტივზე, რომელზეც გადასახადი გადაიხდება დაფინანსების შესაბამისი წყაროებიდან, აგრეთვე სამოსახურეო მსუბუქ ავტომობილებსა და მიკროავტობუსზე. ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული წესი არ გამოიყენება სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების მიმართ, რომლებსაც უმცირდებათ არასაწარმოო საჭიროებისათვის გამოყენებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) დამატებული ღირებულების გადასახადი.

ბ) ამ ინსტრუქციის მე-17 პუნქტის "ე"-ს ქვეპუნქტის შესაბამისად გადასახადისაგან გათავისუფლებული პროდუქციის დამზადებისას და ოპერაციების განხორციელებისას გამოყენებულ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), რომლებზეც მომწოდებლისათვის კუთვნილი გადასახადის თანხები მიეკუთვნება წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს.

მე-17 პუნქტის "ე"-ს ქვეპუნქტების შესაბამისად გადასახადისაგან გათავისუფლებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) წარმოებისას გამოყენებული ძირითადი საშუალებები და არამაგერიალური აქტივები აღრიცხვაში აისახება შეძენის ღირებულებით, გადასახადის ჩათვლით.

გ) დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნებიდან საწარმოო მიზნებისათვის შემოგანილ მაგერიალურ რესურსებზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) გადასახადი იმ ნაწილში, რაც აღემატება 14 პროცენტს.

34. იმ შემთხვევაში თუ გადასახადის თანხები მიღებულ მაგერიალურ რესურსებზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) ძირითად ფონდებსა და არამაგერიალურ აქტივზე აღემატება რეალიზებულ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე) გამოანგარიშებულ გადასახადის თანხებს, წარმოქმნილი სხვაობა ჩაითვლება მომავალ გადასახდელთა გადახდაში ან გადახდელთა წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე ანაზღაურება ბიუჯეტიდან საგადასახადო ინსპექციების მიერ ამ გადასახადის საერთო შემოსულობათა ხარჯზე წარმოდგენილი გაანგარიშების საფუძველზე არაუგვიანეს 5 დღის ვადაში შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის გაანგარიშების მიღების დღიდან. ამასთან გადასახადის დაბრუნება არ წარმოებს იმ გაანგარიშებით, რომლებიც წარმოდგენილია ერთი წლის გასვლის შემდეგ. წლიური ვადა განისაზღვრება იმ თვის შემდეგ, რომელშიც საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული იყო უკანასკნელი გაანგარიშება.

ჩათვლის ამ ანაზღაურების ანალოგიური წესი გამოიყენება ამ ინსტრუქციის მე-17 პუნქტის "ა"-დ ქვეპუნქტების შესაბამისად გადასახადისაგან გათავისუფლებული საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციის დროსაც.

35. საქართველოს რესპუბლიკის გერიგორიაზე საწარმოების მიერ გადასახადით შეძენილი სამაულო წარმოების საქონლის ექსპორტისას აღრე გადახდილი გადასახადის თანხები ჩაითვლება მომავალი გადასახადის გადახდაში ან დაუბრუნდება ბიუჯეტიდან 34-ე პუნქტში გათვალისწინებული წესით, თუ საწარმოების მიერ წარდგენილი იქნება საქონლის მიერ საზღვრის გადაკვეთის დამადასტურებელი საგვითო საბაჟო დეკლარაცია შგამპით "გაშვება ნებადართულია", აგრეთვე

საანგარიშსწორებო საბუთები საქონლის ნაყილობაზე, რომლებშიც გამოყოფილია გადახდილი გადასახადის თანხები და იმ პირობით, თუ არ არის გასული ერთი წლის ვადა ამ თანხების ბიუჯეტში შემოსავლიდან.

36. ბელმეგად ჩარიცხული თანხების დაბრუნების შესახებ განცხადების წარდგენა წყვეტს სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადის მიმდინარეობას.

37. მყიდველების მიერ საქონლის დაბრუნების შემთხვევაში საანგარიშსწორებო საბუთების, სამგზავრო საბუთების (ბილეთების) განაღდების შემდეგ, აგრეთვე დამკვეთის მიერ აღრე განაღდებულ სამუშაოზე (მომსახურებაზე) უარის თქმის შემთხვევაში ასეთ ოპერაციებზე გადახდილი გადასახადის თანხით მცირდება ბიუჯეტის მორიგი გადასახდელები ან წარმოებს მათი ანაზღაურება ამ ინსტრუქციის 34-ე პუნქტში გათვალისწინებული წესით.

გადასახადის გადაანგარიშება წარმოებს საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციის ბრუნვების კორექტირებაზე შესაბამისი ოპერაციების ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახვის შემდეგ და ამასთან თუ არ არის გაწეული წლიური ვადა გადასახადის თანხების ბიუჯეტში შემოსვლის დღიდან. თუ საქონელი, რომელზეც დადგენილია მუშაობის საგარანგიო ვადა, დამამზადებელ საწარმოს უბრუნდება ამ ვადის ფარგლებში, გადასახადის ჩათვლა ან დაბრუნება ასეთ საქონელზე წარმოებს მყიდველების მიერ საანგარიშსწორებო საბუთების პირველდაწყებითი განაღდებისა და ბიუჯეტში გადასახადის შემოსვლის ვადის მიუხედავად.

შესაბამის შემთხვევაში საქონლის ვადის დაბრუნებისას, აგრეთვე საქონელზე საანგარიშსწორებო საბუთების აქციპგისაგან სრული ან ნაწილობრივი უარის თქმის შემთხვევაში წარმოებს ბიუჯეტში შესაგანი გადასახდელების შესამცირებლად იმ გადასახადების თანხების კორექტირება, რომელიც აღრე მიღებული იყო ბიუჯეტში. მაგალითი: საკერვალო ფაბრიკის მიე იანვარში მიღებული იქნა ქსოვილი თავისუფალი გასაცემი ფასებით 200 ათ. კუპონი, რომელზეც გადასახადი 14 პროცენტის ოდენობით შეადგენს 28 ათ. კუპონს, რომელიც ასახულია 68 ანგარიშის დებეტში. თებერვალში ფაბრიკამ დაუბრუნა მომწოდებელს უხარისხო ქსოვილი და მოსთხოვა მას 38,4 ათასი კუპონის გადახდა, გამოყო რა ამასთან გადასახადი 4,7 ათ. კუპონი. გადასახადი 28 ათასი კუპონი, რომელიც ჩაითვალა იანვრისათვის გადასახდელი თანხის განსაზღვრისას, შემცირებული უნდა იქნეს 4,7 ათასი კუპონით, რაც აისახება თებერვლისთვის გადასახადის გაანგარიშებაში.

38. უცხოური ვალუტით საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) რეალიზაციისას გადასახადის ამოღება ასევე ხორციელდება უცხოური ვალუტით დადგენილი განაკვეთის მიხედვით.

საწარმოები, რომლებმაც მყიდველებისაგან (დამკვეთებისაგან) მიიღეს გადასახადი უცხოური ვალუტით, ვალდებული არიან მიყიდონ ვალუტა გადასახადის თანხის ოდენობით საქართველოს ეროვნულ ბანკს ანგარიშსწორების მომენტში საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის მიერ განსაზღვრული ეროვნული ვალუტის კურსით. გაყიდვიდან მიღებული თანხები კუპონებში გაითვალისწინება საანგარიშო პერიოდში ბიუჯეტში შესაგანი გადასახადის თანხების განსაზღვრისას.

39. საცალო სავაჭრო ქსელში შეძენილ საქონელზე, აგრეთვე მომსახურებაზე, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიური და მათთან გათანაბრებული წარმომადგენლობების ოფიციალური სარგებლობისათვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობების დიპლომატიური და ადმინისტრაციული პერსონალის (მათთან მცხოვრები ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის მათ მიერ

გადახდილი თანხების ასანამდლურებლად ისინი წარმოუდგენენ საგადასახადო ინსპექციებს თავიანთი ადგილმდებარეობის მიხედვით მაღაზიების სასაქონლო ჩეკებს ნავაჭრ საქონელზე და ქვითრებს მომსახურებაზე. დაბრუნებული გადასახადის თანხა განისაზღვრება 12,28 პროცენტის განაკვეთით საქონლისა და მომსახურების ღირებულებიდან, ხოლო ამ საქონლის მიგანაბრებულ შემთხვევაში და ა.შ. გაწეული მომსახურებისას სასაქონლო ჩეკებში (ქვითრებში) აღნიშნული მომსახურების ღირებულებიდანაც.

გადასახადის თანხების გაცემა წარმოებს ამ გადასახადის საერთო შემოსულობების ხარჯზე ბანკის დაწესებულებების მიერ საგადასახადო ინსპექციების ჩეკებისა და დასკვნების მიხედვით.

40. იმპორტულ საქონელზე გადასახადი გამოიანგარიშება სამამულო წარმოების საქონლისათვის დადგენილი განაკვეთით ამ ინსტრუქციის მე-12 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული დასაბეგრი თანხიდან.

გადასახადის განსაზღვრისას უცხოური ვალუტა გადაიანგარიშება საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედ ვალუტაზე საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის კურსის მიხედვით.

იმპორტულ საქონელზე გადასახადის ამოღებას ახორციელებს საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟო ორგანოები.

41. დამატებული ღირებულების გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის ბიუჯეტში მისი იმ ნაწილის გამოკლებით, რომელიც დამტკიცებული ნორმატივების მიხედვით გადაირიცხება ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

IX. გადასახადის გადახდისა და გაანგარიშებების წარდგენის ვადები

42. დამატებული ღირებულებების გადასახადი გადაიხდება ყოველთვიურად, საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) გასული თვის ფაქტიური რეალიზაციის მიხედვით არაუგვიანეს მომდევნო თვის 20 რიცხვისა-საწარმოების მიერ 1,0 მილიონი კუპონიდან 2,0 მილიონ კუპონამდე საშუალო თვიური გადასახდელებზე, გარდა ამ ინსტრუქციის 48-ე პუნქტში აღნიშნული სარკინიგზო გრანსპორტის საწარმოებისა, რომლებიც გადასახადს იხდიან საანგარიშოზე მომდევნო თვის 25 რიცხვამდე.

საწარმოები 2,0 მილიონ კუპონზე მეტი საშუალო თვიური გადასახდელებისას 13,23 და მომდევნო თვის 3 რიცხვში იხდიან საავანსო გადასახდელებს წინა თვის გადასახადის თანხის ერთი მესამედის ოდენობით.

საწარმოები, 1,0 მილიონ კუპონამდე საშუალო თვიური გადასახდელებისას ყოველკვარტალურად, საქონლის(სამუშაოების, მომსახურების) გასული კვარტლის ფაქტიური რეალიზაციის მიხედვით არაუგვიანეს საანგარიშო კვარტლის მომდევნო 20 რიცხვისა. საშუალო თვიური გადასახდელები განისაზღვრება გადასახდელების მიერ დამოუკიდებლად ბოლო კვარტლის მონაცემებიდან გამომდინარე.

ინდივიდუალური მეწარმეების მიერ გადასახადი გადაიხდება (საავანსო გადასახდელების სახით) დეკლარაციაში ნაჩვენები წლის განმავლობაში მოსალოდნელი შემოსავლიდან გამომდინარე ყოველკვარტალურად წლიური გადასახადის თანხის ერთი მეოთხედის ოდენობით 15 მარტს., 15 მაისს, 16 აგვისტოს,

15 ნოემბერს.

43. ახლად შექმნილი საწარმოები, ასევე საწარმოები, რომლებიც ადრე არ იყვნენ გადახდილები, გადასახადს იხდიან ყოველი გასული თვის ფაქტიური რეალიზაციის მოცულობიდან გამომდინარე. სამთვიანი ვადის გასვლის შემდეგ სამუშაო თვიური გადასახადის მოცულობიდან გამომდინარე გადახდილები თვითონ განსაზღვრავენ გადასახადის კონკრეტულ ვადები (მაგალითად თებერვლის, მარტის და აპრილის გადასახადის გადახდის ვადების განსაზღვრისათვის აიღება გასული წლის მე-4 კვარტლის მონაცემები).

44. გადახდილები თავიანთი ადგილმდებარეობის მიხედვით საგადასახადო ინსპექციებს წარუდგენენ გაანგარიშებებს ყოველთვიურად, შესაბამის შემთხვევაში ყოველკვარტალურად არაუგვიანეს საანგარიშოზე მომდევნო თვის 20 რიცხვისა, ხოლო სარკინიგზო ტრანსპორტის საწარმოები ყოველთვიურად-არაუგვიანეს 25 რიცხვისა ამ ინსტრუქციის N 1 და 2 დანართების ფორმების მიხედვით.

45. თუ ანგარიშების წარდგენის და გადასახადის გადახდის ვადა ემთხვევა დასვენების (არასმუშაო) ან სადღესასწაულო დღეებს, იგი გადაიგანება დასვენების ან სადღესასწაულო დღის შემდეგ პირველ სამუშაო დღეს.

46. იმპორტულ საქონელზე გადასახადი გადაიხდება სხვა საბაჟო გადასახდელების გადახდასთან ერთად საქონლის მფლობელის (განმკარგულებლის) მიერ ან მისი დავალებით სხვა ორგანიზაციის (დეკლარანტის) მიერ.

47. რეალიზაციის მოხდენის მომენტად ითვლება საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) გადაგვირთვა, გადაცემა (შესრულება) ან მყიდველზე (შემკვეთზე) ადგილზე ჩაბარება, რომელზეც გაფორმებულია დამადასტურებელი დოკუმენტები ქონების გასხვისების შესახებ.

X. საგრანსპორტო გადაზიდვებზე (გადაყვანაზე) დამატებული ღირებულების გადასახადის გა მოანგარიშების თავისებურებანი

48. საგრანსპორტო გადაზიდვებზე (გადაყვანაზე) გადასახადის გადახდილებად ითვლებიან:

ა) რკინიგზის განყოფილებები, სამმართველოები, სარკინიგზო ტრანსპორტის საწარმოო გაერთიანებები;

ბ) ავიკომპანიები, აეროპორტები, გაერთიანებული ავიარამბები, საავიაციო-ტექნიკური ბაზები და სამოქალაქო ავიაციის სხვა საწარმოები;

გ) სანაოსნოები, ნავსადგურები, საავარიო-მაშველი სამუშაოების რამბები და საზღვაო და სამდინარო ტრანსპორტის სხვა საწარმოები;

დ) საავგომობილო ტრანსპორტის საწარმოები და გაერთიანებები.

49. გადასახადით დაბეგრას ექვემდებარება ამონაგები მიღებული ტვირთის გადაზიდვიდან, მგზავრთა გადაყვანიდან, ბარგის, ტვირთ-ბარგის და ფოსტის გადაგზავნიდან დამოუკიდებლად მგზავრის ან ტვირთის საბოლოო დანიშნულების პუნქტისა.

50. დამატებული ღირებულების გადასახადით იბეგრება აგრეთვე მგზავრობისათვის ვაგზალში, მატარებელში, ნავსადგურში, აეროპორტში გაწეული ყველა სახის ფასიანი

მომსახურება (მაგარებელში საწოლის მოწყობილობის მიცემა, დედათა და ბავშვთა დასასვენებელ ოთახში ცხოვრებას, ბარგის და გვირთ-ბარგის შენახვა, საგვირთო და სამგზავრო ვაგონების, თვითმფრინავების, ვერტმფრენების, შენობების და ა.შ.საიჯარო მომსახურება).

51. ცალკეული კატეგორიის მოქალაქეებზე ბილეთების რეალიზაციისას და მომსახურების გაწევისას, რომლებსაც აქვთ უბილეთო მგზავრობის უფლება, დამატებული ღირებულების გადასახადის ამოღება არ წარმოებს. შეღავათიანი ტარიფების ბილეთების რეალიზაციისას გადასახადით იბეგრება მათი ღირებულება აღნიშნული ტარიფებიდან გამომდინარე.

52. მგზავრობის დაწყებამდე გამოუყენებელი ბილეთებისათვის (სამგზავრო ლოკუმენტებისათვის) მყიდველებზე ფულის დაბრუნებისას დაბრუნების თანხაში ჩაირთვება გადახდილი გადასახადის მთელი თანხა.

მგზავრობის მიერ ბილეთების (სამგზავრო ლოკუმენტების) დაბრუნებისას დანიშნულების მიმართულებით გზაში მგზავრობის შეწყვეტისას მათზე დაბრუნებულ თანხაში ჩაირთვება გადასახადი მხოლოდ გაუვლელი მანძილისათვის.

53. ერთი საწარმოს მიერ თავისი სისტემის სხვა საწარმოზე მომსახურების გაწევისას, სათბობ-საცხები მასალების გამართვისას, სათარიგო ნაწილებისა და სხვა მაგერიალურ ფასეულობათა გაყიდვის ჩათვლით გადასახადით დაბეგვრას ექვემდებარება მომსახურების ღირებულება, ხოლო აღნიშნული მაგერიალური ფასეულობების რეალიზაციისას ნაყიდობის ფასზე მაღალი ფასებით, დაბეგვრას ექვემდებარება სხვაობა მათი რეალიზაციისა და შეძენის ფასებს შორის.

XI. გადასახადის გამოანგარიშების თავისებურებანი ფასიანი მომსახურებისას მათ შორის მოსახლეობაზე

54. მომსახურებაზე, რომელზეც ფასები (ტარიფები) წესდება მათში მასალებისა და სათადარიგო ნაწილების ღირებულების ჩართვით, აგრეთვე შრომის ორგანიზაციის სახელშეკრულებო ფორმების დროს ქვითრების გაფორმების გარეშე მომსახურების შესრულებისას (ფეხსაცმლის შეკეთება და დამზადება, საპარიკმახეროების, ქიმწმენდის და სხვა მომსახურება) დასაბეგრი თანხა განისაზღვრება ამ მომსახურების გაწევისათვის მიღებული ამონაგებიდან გამომდინარე. გადასახადის გამოანგარიშება წარმოებს 12,28 პროცენტული განაკვეთის ოდენობით დასაბეგრ თანხასთან.

ამასთან მომსახურების ღირებულებაში მასალები და სათადარიგო ნაწილები ჩაირთვება შეძენის ფასებით (დამატებული ღირებულების გადასახადის გათვალისწინების გარეშე) და მათთან სავაჭრო ფასნამატებით.

მაგალითი: სალონ-საპარიკმახეროში ქიმიური დახვევის შესრულებაზე მომსახურების ღირებულების განსაზღვრისა და დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა.

(კუპონებში)

-მასალების ღირებულება შეძენის ფასებით	
დამატებული ღირებულების გადასახადის გარეშე	1000
-საპარიკმახერო სავაჭრო ფასნამატი (25%)	250

-სამუშაოს ღირებულება	1500
-მომსახურების ღირებულება გადასახადის გარეშე (1000+250+1500)	2750
-დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა (2750x14%)	385
-მომსახურების ფასი გადასახადით, რაც გადაიხდება კლიენტის მიერ 2750+(2750x14%)	3135
-მომწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის (წარმოების) ხარჯებში	150
-დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (385-150)	235

55. თუ ფასიანი მომსახურების გაწევისას მასალები და სათადარიგო ნაწილები ნაღდება შემკვეთის მიერ იმ სამუშაოს ღირებულების დამატებით, რომელიც შეიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს (განსაცმლისა და ბეწვეულის ნაწარმის კერვა, ავტოგრანსპორტის, ავეჯის, საიუველირო ნაწარმის და სხვა შეკეთება), მაშინ გადასახადით დაბეგრას 12,28 პროცენტული განაკვეთის ოდენობით ექვემდებარება: ა) შესრულებული და შემკვეთების მიერ განაღებული მომსახურების ღირებულება; ბ) სხვაობა მასალებზე შემკვეთებისაგან მიღებულ ღირებულებასა და მომწოდებლისათვის კუთვნილ შორის, გადასახადის გათვალისწინებით.

მაგალითი: დამატებული ღირებულების გადასახადის გამონაგარიშებისა, როცა ფასიანი მომსახურების გაწევისას მასალებისა და სათადარიგო ნაწილების ღირებულება გადაიხდება შემკვეთის მიერ სამუშაოს ღირებულების დამატებით, რომელიც შეიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს (განსაცმლისა და ბეწვეულის ნაწარმის კერვა, ავტოგრანსპორტის, ავეჯის, საიუველირო ნაწარმის და ა. შ. შეკეთება).

(კუპონებში)

-მომწოდებლისათვის კუთვნილი ქსოვილებისა და სხვა მასალების ღირებულება დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლით	3840
-შესრულებული სამუშაოს ღირებულება, რაც განაღდე- ბულია შემკვეთის მიერ მათ შორის:	3500
-დამატებული ღირებულების გადასახადი (3500x12,28%)	430
-ქსოვილებისა და სხვა მასალების ღირებულება, რაც გადახდილია მომსახურების შემკვეთის მიერ (3840+(3840x25%))	4800
-სხვაობა შემკვეთების მიერ გადახდილი ქსოვილებისა და მასალების ღირებულებისა და მომწოდებლისათვის კუთვნილ ღირებულებას შორის დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლით (4800-3840)	960
-დამატებული ღირებულების გადასახადი (960x12,28%)	118
-სულ დამატებული ღირებულების გადასახადი (430+118)	548
-მომწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების	

გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის (წარმოების) ხარჯებში 120

-დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში ჩარიცხვას (548-120) 428

56. ამონაგები საყოფაცხოვრებო რადიოელექტრონული აპარატურის, აგრეთვე სხვა ტექნიკურად რთული საქონლისა და საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოების შეკეთების მიხედვით რეალიზაციიდან, მათი ექსპლოატაციის საგარანტიო ვადის პერიოდში, სათადარიგო ნაწილებისა და დეტალების ღირებულების ჩათვლით გადასახადით არ იბეგრება.

XII. საცალო ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოების მიერ დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშების თავისებურებანი

57. საცალო ვაჭრობის საწარმოებში დასაბეგრ თანხად ითვლება:

ა) იმ საქონელზე, იმპორტის და გადასახადისაგან გაანთავისუფლების ჩათვლით, რომლის რეალიზაცია წარმოებს თავისუფალი საცალო ფასებით, სხვაობის თანხა საქონლის რეალიზაციის ფასებსა და მომწოდებლისათვის ამ საქონელზე გადახდილ ფასებს შორის, გადასახადის თანხის ჩათვლით. ასეთივე წესით გამოიანგარიშება დასაბეგრი თანხა რეგულირებადი საცალო ფასებით რეალიზებულ საქონელზე, რომლებიც ფორმირებულია მრეწველობის გასაცემი ფასებიდან გამომდინარე გადასახადისა და სავაჭრო ფასნამატის გათვალისწინებით;

ბ) იმ საქონელზე, რომლის რეალიზაცია წარმოებს სახელმწიფო რეგულირებადი საცალო ფასებით, რომელიც შექმნილია გადასახადის გათვალისწინებით ფასებში, სავაჭრო დათმობების გამოკლებით, სავაჭრო დათმობების თანხა.

ლოგაციური საქონლის რეალიზაციისას დასაბეგრ თანხად ითვლება სავაჭრო დათმობების თანხა.

გადასახადი იანგარიშება 12,28 პროცენტის განაკვეთით ზემოაღნიშნულ დასაბეგრ ბრუნვასთან.

სავაჭრო ფასნამატი (დათმობა) გამოიყენება იმ ფასებთან, რომლებშიც ჩართულია დამატებული ღირებულების გადასახადი.

მაგალითი: დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა საცალო ვაჭრობის საწარმოების მიერ:

იმ საქონელზე, რომლის რეალიზაცია წარმოებს თავისუფალი საცალო ფასებით (ათ. კუპ.)

-საქონლის ღირებულება თავისუფალი გასაცემი ფასებით	
დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლით	128,0
-სავაჭრო ფასნამატის თანხა (128,0x255)	32,0
-ამონაგები საქონლის გაყიდვიდან თავისუფალი საცალო ფასებით (128,0+32,0)	160,0
-დამატებული ღირებულების გადასახადი (32,0+12,28%)	3,9
-მიმწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების	

გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაითვლება მიმოქცევის ხარჯებში 2,0

-გადაიხდება ბიუჯეტში დამატებული ღირებულების გადასახადი (3,9-2,0) 1,0

იმ საქონელზე, რომლის რეალიზაცია წარმოებს სახელმწიფო რეგულირებადი საცალო ფასებით

(ათ.კუპ.)

-საქონლის ღირებულება რეგულირებადი ფასებით დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლით 100,0

-სავაჭრო დათმობის თანხა 10% 10,0

-საქონლის ღირებულება რეგულირებადი ფასებით სავაჭრო დათმობების გამოკლებით 90,0

-დამატებული ღირებულების გადასახადი (10,0X12,28) 1,2

-მომწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში 0,7

-დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდის (1,2-0,7) 0,5

58. საკომისიო ვაჭრობის დავაბეგრ თანხად ითვლება საკომისიო გასამრჯელოს სახით მიღებული შემოსავალი.

მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა და საკომისიო სავაჭრო ორგანიზაციის მიერ (კუპონებში) -საკომისიოდ მიღებული საქონელი გაყიდულია საკომისიო მაღაზიაში ფასით 300000

- საკომისიო გასამრჯელო (300000X7%) 21000

- დამატებული ცირებულების გადასახადი (21000X12,28%0) 2579

-კომიგენგს აუნაზღაურდება (30000 - 21000) 279000

-მომწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში 2100

-გადაიხდება ბიუჯეტში დამატებული ღირებულების გადასახადი (2579-2100) 479

- 59. საზოგადოებრივი კვების საწარმოები საკუთარი წარმოების, აგრეთვე ნაყიდი (იმპორტის ჩათვლით) საქონლის რეალიზაციისას (მათ შორის საცალო სავაჭრო ქსელის მეშვეობით), გამოიანგარიშებენ გადასახადს 12,28 პროცენტის განაკვეთით სავაჭრო ფასნამატების (დათმობების) და დანარიცხების სახით მიღებული შემოსავლის თანხებიდან, რომელიც გამოიყენება შეძენის ფასებთან გადასახადთან ერთად. მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა საზოგადოებრივი კვების საწარმოების მიერ

(ათ.კუპონი)

- კერძების მოსამზადებლად გამოყენებულ პროდუქტებზე მომწოდებელს გადაუხადეს ღღ-ს ჩათვლით 128,0

- სავაჭრო ფასნამაგი (128,0X25%)	32,0
- საბკვების დანარიცხი (128,0+32,0)X30%	48,0
- დამატებული ღირებულების გადასახადი (32,0+48,0)X12,28%	9,8
- მიმწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში	5,5
- დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (9,8-5,5)	4,3

XIII. საშუამავლო საქმიანობიდან და საგზურების რეალიზაციიდან შემოსავლების მიმღები საწარმოების მიერ დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოთვარიშების თავისებურებანი

60. დამამზადებელი, საბითუმო, მომმარაგებელ - გამსაღებელი და სხვა საწარმოები, რომლებიც ეწვიან საშუამავლო მომსახურებას, როგორც მომხმარებლამდე პროდუქციის მიწოდების, ასევე სხვა სახის მომსახურების გაწევის მიხედვით და იღებენ შემოსავალს დანარიცხების (დათმობების), გასამრჯელოების, სხვა მოსაკრებლების სახით, გამოიანგარიშებენ გადასახადს ამ შემოსავლის თანხიდან 12,28 პროცენტული განაკვეთის ოდენობით. ამასთან დანარიცხის, გასამრჯელოს, მოსაკრებლის ოდენობა გამოიყენება საქონლის ღირებულებასთან, რომელიც შეიცავს გადასახადის თანხას. მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოთვარიშებისა მომმარაგებელ-გამსაღებელი ორგანიზაციის მიერ.

(ათ.კუპ.)

- სამრეწველო საწარმოებისაგან თავისუფალი გასაცეში ფასებით მიღებული საქონლის ღირებულების დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩათვლით	200,0
- საბითუმო გამსაღებლის დანარიცხის თანხა (200,0X20%)	40,0
- დამატებული ღირებულების გადასახადი (40,0X12,28%)	4,9
- მომწოდებლისათვის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, იმ საქონელზე(სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში	3,5
- დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (4,9-3,5)	1,4
- ამ პუნქტში აღნიშნული საწარმოების მიერ საქონლის, მათ შორის იმპორტული და გადასახადისაგან განთავისუფლების რეალიზაციისას, იმ ფასებით, რაც აღემატება ნაყიდობის ფასს, გადასახადის გამოთვარიშება წარმოებს 12,8 პროცენტის ოდენობით განაკვეთით სხვაობის თანხებიდან გაყიდვისა და ნაყიდობის ფასების შორის, რომლებიც შესაბამის შემთხვევაში შეიცავენ გადასახადს.	

მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოთვარიშებისა და კომერციული მალაზიის ან სავაჭრო შემსყიდველი კოოპერაციის მიერ (კუპონებში)

- საქონლის ღირებულება შეძენის ფასით	1200
- რეალიზებული საქონლის ღირებულება	1500
- სხვაობა საქონლის ღირებულებებს შორის რეალიზაციის ფასებით და შეძენის ფასებით (1500-1200)	300
- დამატებული ღირებულების გადასახადი (300X12,28%)	37
- შეძენილ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში	25
- დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში ჩარიცხვას (37-25)	12

61. საქონლის, მათ შორის იმპორტულს და გადასახადისაგან განთავისუფლებულის აუქციონით გაყიდვისას, გადასახადის გამოანგარიშება წარმოებს 12,78 პროცენტის ოდენობის განაკვეთით სხვაობის თანხიდან, საქონლის რეალიზაციის საბოლოო ფასსა და აუქციონზე მათი შემოსავლის ფასს შორის, გადასახადის თანხის ჩათვლით. 14 პროცენტის ოდენობის განაკვეთით დასაბეგრ თანხაში ჩაირთვება ამონაგები, რომელიც მიიღება ფასიანი მომსახურების გაწევიდან ჩაგარებისას, მათ შორის შესასვლელი ბილეთების გადასახდელი.

მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გაანგარიშებისა აუქციონით საქონლის გაყიდვისას

(ათ.კუპ.)

- აუქციონზე წარდგენილი საქონლის პირველდაწყებითი ღირებულება	125,0
- საქონლის ღირებულება რეალიზაციის საბოლოო ფასით	300,0
- აუქციონის ჩაგარებიდან საერთო შემოსავალი მათ შორის:	
- დამატებითი ამონაგები საქონლის აუქციონით გაყიდვიდან (300-125)	175,0
- სხვა შემოსავლები აუქციონის ჩაგარებისას ფასიანი მომსახურების გაწევიდან, მათ შორის შესასვლელი ბილეთების გადასახდელი	15,0
- დამატებული ღირებულების გადასახადი მათ შორის:	23,6
(175,0X12,8%)	21,5
(15,0X14%)	21,0
- შეძენილ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში	15,3
- დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (23,6-15,3)	8,3

62. ბირჟები განსაზღვრავენ გადასახადის თანხას:

- 12,28 პროცენტული განაკვეთის ოდენობით - საკომისიო გასამრჯელოს სახით მიღებული შემოსავლებიდან საბირჟო ვაჭრობებზე მოხდენილი გარიგებებიდან;
- 14 პროცენტული განაკვეთის ოდენობით - განსაზღვრული ვადით საბროკერო ადგილების გამოყოფიდან მიღებული შემოსავლიდან, ვაჭრობებში მონაწილეობის უფლებებისათვის გადასახდელიდან, საინფორმაციო-კომერციული და სხვა ფასიანი მომსახურების ღირებულებიდან.

მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა ბირჟების მიერ

	(ათ. კუპ.)
-საბირჟო ვაჭრობაზე შესრულებულია გარიგება თანხით	700,0
-საკომისიო გასამრჯელო (700,0 ვ 1%)	7,0
-დამატებული ღირებულების გადასახადი (7,0 ვ 12,28)	0,9
-გარკვეული ვადით საბროკერო ადგილების გამოყოფისათვის ამონაგები	20,0
-დამატებული ღირებულების გადასახადი (20,0 ვ 14%)	2,8
-შეძენილ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელთა ღირებულება ჩაირთვება მიმოქცევის ხარჯებში	3,2
- დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (0,9+2,8)-3,2	0,5
დამატებული ღირებულების გადასახადის გაანგარიშებები მე-60 და 61-ე პუნქტების შესაბამისად შედგება ამ ინსტრუქციის N2 დანართის მიხედვით 12,28%-ით 14%-ით დასაბეგრ ბრუნვებზე ცალ-ცალკე.	

63. სანაგორიულ-საკურორტო და დასასვენებელი უწყებრივი დაწესებულებები (სანაგორიუმები, დასასვენებელი სახლები, პანსიონატები და ა.შ.) აგრეთვე გურისგულ-საექსკურსიო ორგანიზაციები ითვლებიან გადასახადის გადამხდელებად იმ საგზურებზე, რომელთა რეალიზაცია წარმოებს როგორც უშუალოდ მოსახლეობაზე, ასევე საწარმოებზე (ორგანიზაციებზე) შემდგომი გაყიდვისათვის. ბიუჯეტში შესაგანი გადასახადის თანხა განისაზღვრება როგორც სხვაობა რეალიზებულ საგზურებზე გადასახადის თანხებისა და სასაქონლო-მაგერიალური ფასეულობებისათვის და გაწეული მომსახურებისათვის (კვების პროდუქტები, სასტუმროებში ცხოვრება, საგრანსპორტო მომსახურება და ა.შ.) მიმწოდებლისათვის გადახდილი გადასახადის თანხებს შორის. ამასთან საგზურების რეალიზაციაზე გადასახადის თანხა განისაზღვრება მათი ღირებულებიდან 12,8 პროცენტის ოდენობის განაკვეთით. მაგალითი. დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა სანაგორიუმების, დასასვენებელი სახლების, პანსიონატების, აგრეთვე გურისგულ-საექსკურსიო ორგანიზაციების მიერ

	(ათას კუპ.)
- რეალიზებული საგზურები სულ თანხით მათ შორის:	250,0
- მოსახლეობაზე	100,0
- საწარმოებსა და ორგანიზაციებზე შემდგომი რეალიზაციისათვის	150
- დამატებული ღირებულების გადასახადი (250,0 X 12,28%)	30,7
- დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რაც გადახდილია მომწოდებელზე სასაქონლო-მაგერიალურ ფასეულობებისათვის და მომსახურების გაწევისათვის (კვების პროდუქტები, სასტუმროში ცხოვრება, საგრანსპორტო გადაყვანები და ა.შ.)	23,2
- გადაიხდება ბიუჯეტში დამატებული ღირებულების გადასახადი (30,7-23,2)	7,5

64. საქართველოს რესპუბლიკაში განლაგებული გურისგული ორგანიზაციები,

რომლებიც საზღვარგარეთ ეწევიან საწარმოებისა და მოქალაქეების მომსახურებას გადასახადს გამოიანგარიშებენ 12,28%-ის ოდენობით სხვაობის თანხიდან უცხოური ვალუტით მიღებულ ამონაგებსა და საზღვარგარეთისა და საქართველოს მიერ გაწეული მომსახურებისათვის უცხოური ვალუტით გადახდილ ღირებულებას შორის.

XIV. საგირავნო საქონელზე დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშების თავისებურებანი

65. იმ შემთხვევაში თუ საგირავნო ხელშეკრულების დარღვევის შედეგად გადაცემა გირაოს მიმღებს, საწარმოებში აღნიშნული საქონლის ღირებულება ექვემდებარება გადასახადით დაბეგვრას.

საგირავნო ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში გირაოს მიმღების საკუთრებაში გადაცემული საქონელი შემდგომი რეალიზაციისას ექვემდებარება გადასახადით დაბეგვრას დადგენილი წესით.

XV. დამატებული ღირებულების გადასახადის საბუღალტრო აღრიცხვაში ასახვის წესი

66. ბიუჯეტთან დამატებული ღირებულების გადასახადით ანგარიშსწორება აღირიცხება 68 ანგარიშზე "ანგარიშსწორებანი ბიუჯეტთან" ცალკე სუბანგარიშზე "ანგარიშსწორებანი დამატებული ღირებულების გადასახადით"

დადგენილი წესის შესაბამისად გადასახადი შეტენილ ნელლეულზე, მასალებზე, სათბობებზე, მცირეფასიან და სწრაფადცვეთად საგნებზე, მაკომპლექტებელ და სხვა ნაკეთობებზე, რომლებიც გამოიყენება ძირითადი საქმიანობის საჭიროებისათვის, წარმოებისა და მიმოქცევის ხარჯებს არ მიეკუთვნება. სააანგარიშსწორებო საბუთებში გადასახადის თანხა გამოიყოფა ცალკე სტრიქონით. ამასთან დაკავშირებით მყიდველები (შემკვეთები) აღნიშნულ გადასახადს ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახავენ N 68 ანგარიშის დებეგში და 60 "ანგარიშსწორებანი მომწოდებლებთან და მოიჯარებთან", 76 "ანგარიშსწორებანი სხვადასხვა დებიტორებთან და კრედიტორებთან" და სხვა ანგარიშსწორების კრედიტში. სავაჭრო საწარმოები (საზოგადოებრივი კვების საწარმოების ჩათვლით) გადასახადისთანხას მომწოდებლებისაგან მიღებულ საქონელზე აღრიცხავენ 42 ანგარიშის "საქონელი" დებეგში და 60 ანგარიშის "ანგარიშსწორებანი მომწოდებლებთან და მოიჯარებთან" კრედიტში.

გადასახადის თანხა, რომელიც საანგარიშსწორებო დოკუმენტებში ცალკეა გამოყოფილი გადაგვირთული პროლუქციის (შესრულებული სამუშაოების, მომსახურების) ან ქონების მიხედვით და შედის ამონაგების შემადგენლობაში, აისახება რეალიზაციის ანგარიშების კრედიტში და მყიდველებთან და შემკვეთებთან ანგარიშსწორებათა ანგარიშების დებეგში. (დებეგი 62, კრედიტი 46, 47, 48.) იმავდროულად დღე თანხა აისახება 46 "პროლუქციის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია", 47 "ძირითადი აქტივების რეალიზაცია და სხვა გასავალი", 48 "დანარჩენი აქტივების რეალიზაცია" ანგარიშების დებეგში და 68 ანგარიშის "ანგარიშსწორებანი ბიუჯეტთან" კრედიტში.

საწარმოები, რომლებიც ეწევიან სავაჭრო საქმიანობას, ასევე საზოგადოებრივი კვების

საწარმოები 68 ანგარიშის კრედიტში ასახავენ გადასახადის იმ თანხას, რომელიც მიეკუთვნება საქონლის გასაყიდ და ნაყიდობის ღირებულებას შორის სხვაობას (სავაჭრო ფასნამატს ან ღირებულებას) 46 ანგარიშის დებეგთან კორექსიონით.

67. საწარმოების მიერ რეალიზებულ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) ძირითადი ფონდებისა და სხვა აქტივების ჩათვლით, ფინანსური სახით მიღებული დახმარების, სპეციალური დანიშნულების ფონდების შევსების ან მოგების გადიდებისათვის მიმართული სახსრების თანხა ბუღალტრულ აღრიცხვაში აისახება ფულადი სახსრების აღრიცხვის ანგარიშების დებეგში და რეალიზაციის ანგარიშის კრედიტში.

68. გადასახადის თანხები ისეთ საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელიც გამოყენებულია არასაწარმოო საჭიროებისათვის ჩამოიწერება 68 ანგარიშის კრედიტით მათი დაფარვის წყაროების (დაფინანსების) აღრიცხვის ანგარიშების დებეგში, ხოლო საქონელზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე), რომელიც გამოყენებულია ისეთი პროდუქციის დამზადებაზე ან ოპერაციების განხორციელებაზე, რომლებიც განთავსებულია გადასახადისაგან ამ ინსტრუქციის მე-17 პუნქტის "ე"- "შ" ქვეპუნქტის შესაბამისად წარმოების დანახარჯების აღრიცხვის ანგარიშების დებეგში, (20 "ძირითადი წარმოება", 23 "დამხმარე წარმოება" და სხვა).

69. ძირითადი საშუალებების, არამატერიალური აქტივების, მოწყობილობების (რომელიც საჭიროებს ან არ საჭიროებს მონტაჟს) შექმნაზე დამატებული ღირებულების გადასახადი აღირიცხება 19 ანგარიშზე "დამატებული ღირებულებების გადასახადი შექმნილ მატერიალურ ფასეულობებზე", რომელსაც ეხსნება სუბანგარიშები, შესაბამისად: "დამატებული ღირებულების გადასახადი შექმნილ ძირითად საშუალებებზე", რომელსაც ეხსნება სუბანგარიშები, შესაბამისად: "დამატებული ღირებულების გადასახადი შექმნილ არამატერიალურ აქტივებზე", დამატებული ღირებულების გადასახადი კაპიტალური სამუშაოების განხორციელებისას".

70. ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების დამატებული ღირებულების გადასახადი აღირიცხება 19 ანგარიშის სუბანგარიშებზე: "დამატებული ღირებულების გადასახადი შექმნილ არამატერიალურ აქტივებზე" დებეგში 60, 76. ანგარიშების კრედიტში. აღნიშნული გადასახადი ჩამოიწერება ყოველთვიურად თანაბარ ნაწილებად ორი წლის განმავლობაში ძირითადი საშუალებების საექსპლუატაციოდ გადაცემის, ან არამატერიალური აქტივების აღრიცხვაში ასახვის დღიდან. ჩამოწერილი თანხები აისახება 68 ანგარიშის დებეგში და 19 ანგარიშის კრედიტში.

71. შემკვეთის მიერ შექმნილ მოწყობილობაზე (რომელიც საჭიროებს ან არ საჭიროებს მონტაჟს) დამატებული ღირებულების გადასახადი აღირიცხება 19 ანგარიშის, სუბანგარიში "დამატებული ღირებულების გადასახადი კაპიტალური სამუშაოებისათვის განხორციელებისას" დებეგში და 60, 76 ანგარიშების კრედიტში. აღნიშნული მოწყობილობების ექსპლუატაციაში შეყვანისას ყოველთვიურად გადასახადის თანხა ჩამოიწერება თანაბარ ნაწილებად ორი წლის განმავლობაში, რაც აისახება 19 ანგარიშის კრედიტში და 68 ანგარიშის დებეგში.

მოიჯარის ან სამეურნეო წესით შემსრულებული სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების მოცულობაზე, გადასახადი აღირიცხება N08 ანგარიშის "კაპიტალური დახმარებანი" (შექმნასთან და წარმოებასთან დაკავშირებულ სხვა დანახარჯებთან ერთად) დებეგში და 60,76 ანგარიშების კრედიტში. 08 ანგარიშზე აღრიცხული გადასახადის თანხა ჩამოიწერება N01 ანგარიშზე "ძირითადი საშუალებები" ძირითადი საშუალებების

ობიექტების ექსპლოატაციაში შეყვანისთანავე, შემდგომში თვითღირებულებაზე მიკუთვნებით ცვეთის ღარიცხვის დადგენილი წესით.

იმასთან დაკავშირებით, რომ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს შეძენილ ძირითად საშუალებებზე და არამაგერიალურ აქტივებზე გადახდილი დამატებული ღირებულების გადასახადი ეთვლებათ გაანგარიშებაში მათი შემოსავალში აღებისას, ეს საწარმოები მთელ თანხას ძირითადი საშუალებებისა და არამაგერიალური აქტივების მიხედვით მიაკუთვნებენ 68 ანგარიშის დებეგში, 08 ანგარიშთან კორესპოდენციით.

72. მაგერიალური რესურსების, არამაგერიალური აქტივების, ძირითადი საშუალებების სხვა საწარმოთა საწესდებო ფონდებში ფინანსური დაბანდების სახით გადაცემის ან უფასოდ გადაცემისას, ასევე ძირითადი საშუალებების სამეურნეო ბრუნვიდან ამოღებისას მათი არაღამაკმაყოფილებელი ფიზიკური მდგომარეობის გამო, სხვაობა გადასახდელ დღე თანხასა და დაბეგვრის გაანგარიშების დროს ჩამოთვლილ თანხას შორის, ჩამოიწერება საწარმოს საკუთარი წყაროების ხარჯზე, ე.ი. 87 ან 88 ანგარიშების დებეგში შესაბამისად 68 ან 19 ანგარიშების კრედიტში. შემოაღნიშნული ფასეულობების რეალიზაციის დროს სხვაობა ჩამოიწერება იმ სახსრების ხარჯზე, რომელიც მიღებულია მყიდველებისაგან.

73. შეძენილი მრავალჯერ საბრუნავი ახალი გარა (კასრები, მათარები, ყუთები, ბოთლები, ქილები და სხვა), აგრეთვე დაბრუნებული გარა ბულალტრულ აღრიცხვაში აისახება საგირავნო ღირებულებით მათში დამატებული ღირებულების გადასახადის ჩართვით. ამასთან გადასახადის თანხის აღრიცხვა 68 ანგარიშის დებეგში არ წარმოებს და ბიუჯეტის კუთვნილი თანხების გაანგარიშებაში მონაწილეობას არ ღებულობს.

74. 68 ანგარიშის "ანგარიშსწორებანი დამატებული ღირებულების გადასახადით" საკრედიტო ნაშთი გადაირიცხება ბიუჯეტში, აისახება N68 ანგარიშის დებეგში N51 ანგარიშის "ანგარიშსწორების ანგარიშის" კრედიტში.

75. ქურნალ-ორღერებში, უწყისებში, მანქანოგრამებში და ბულალტრული აღრიცხვის სხვა რეესტრებში, რომლებშიც ასახულია პროდუქციის (სამუშაოების, მომსახურების) და სხვა აქტივების რეალიზაცია, გადასახადის თანხა გამოყოფილ უნდა იყოს ცალკე სვეტში საანგარიშსწორებო საბუთების საფუძველზე.

XVI. დამატებული ღირებულების გადასახადის ამოღების თავისებურებანი ინდივიდუალურ მეწარმეებთან

76. გადასახადით დაიბეგრებიან ინდივიდუალური მეწარმეები და ინდივიდუალური საწარმოები, რომლებიც აღრიცხულნი არიან კანონმდებლობით დადგენილი წესით და რომელთა დასაბეგრი შემოსავალი სამეწარმეო საქმიანობიდან აღემატება შრომის ანაზღაურების საშუალო თვიურ მინიმალური დონის ორმოცდაათმაგ ოდენობას წელიწადში.

77. გადასახადი გამოიანგარიშება საგადასახადო ორგანოს მიერ მოქალაქის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით დეკლარაციის (დადგენილი ფორმით) საფუძველზე, რომელიც წარედგინება საგადასახადო ორგანოს სამემოსავლო გადასახადის დასადგენად.

78. გადასახადის თანხა გამოიანგარიშება 12,28 პროცენტის ოდენობით რეალიზებულ პროდუქციაზე (სამუშაოებზე, მომსახურებაზე) ფაქტიურად მიღებული დასაბეგრი

შემოსავლის თანხიდან. დასაბეგრი შემოსავალი განისაზღვრება როგორც სხვაობა საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციიდან ამონაგებსა და ამ შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს შორის.

79. წლის განმავლობაში დეკლარაციაში ნახვევები მოსალოდნელი შემოსავლიდან გამომდინარე საგადასახადო ორგანო ანგარიშობს მიმდინარე წელში ბიუჯეტში გადასახდელი გადასახადის საავენსო თანხას მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლიდან 12,28 პროცენტის ოდენობით.

საავენსო გადასახდელები გადაიხდება ყოველკვარტალურად გემოაღნიშნული წესით გამოანგარიშებული წლიური თანხის ერთი მეოთხედის ოდენობით 15 მარტისათვის, 15 მაისისათვის, 15 აგვისტოსათვის და 15 ნოემბრისათვის.

სხვაობა ფაქტიური წლიური შემოსავლების შესახებ დეკლარაციის საფუძველზე გამოანგარიშებულ გადასახადის თანხასა და წლის განმავლობაში საავენსო გადასახდელებით გადახდილ გადასახადის თანხას შორის ექვემდებარება გადამხდელიდან ამოღებას ან მასზე დაბრუნებას არაუგვიანეს შემდეგი წლის 15 მარტისა, ხოლო გადასახადის წყაროს შეწყვეტისას - დეკლარაციის მიღებიდან 15 დღის ვადაში. ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადის თანხა გამოირიცხება მოქალაქეთა საშემოსავლო გადასახადით დასაბეგრი შემოსავლიდან.

მაგალითი. ინდივიდუალურმა მეწარმემ (საწარმომ) დეკლარაციაში აღნიშნა, რომ 1994 წელში იგი ვარაუდობს დასაბეგრი შემოსავლის მიღებას 11 მილიონ კუპონის ოდენობით.

1994 წლის საშემოსავლო გადასახადის საავენსო გადასახდელების გაანგარიშებისას 11 მილ. კუპონი შემოსავლიდან გამომდინარე საგადასახადო ორგანო ერთდროულად ანგარიშობს გადასახადს შემდეგი წესით:

- განსაზღვრავს დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხას - 1350800 (11000000X12,28:100)

- განსაზღვრავს შემოსავლის თანხას, საიდანაც გამოიანგარიშება საშემოსავლო გადასახადი 9649200(11000000-1350800).

1995 წელში მეწარმემ (საწარმომ) საგადასახადო ორგანოში წარმოადგინა დეკლარაცია 1994 წელში საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაციიდან ფაქტიური შემოსავლების შესახებ თანხით 16 მილ. კუპონი და ამ შემოსავლის მიღებას ხარჯების შესახებ თანხით 4 მლნ. კუპონი. ამ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანომ 1994 წლის გადასახადის საბოლოო გაანგარიშებით განსაზღვრა:

ა) დასაბეგრი შესაგანი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა ფაქტიური დასაბეგრი შემოსავლიდან - 1463600 კუპონი (12000000 X12,27:100); ბ) ბიუჯეტში შესაგანი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა ფაქტიური დასაბეგრი შემოსავლის - 1473600 კუპონი (12000000X12,28:100);

გ) 1994 წელში ბიუჯეტში გადახდილი დამატებული ღირებულების გადასახადი ჩაითვლება თანხით 1350800 კუპონი. ბიუჯეტში დამატებით გადახდას ექვემდებარება 122800 კუპონი (1473600-1350800);

დ) დასაბეგრი შემოსავლის თანხა, საიდანაც იანგარიშება საშემოსავლო გადასახადი 10526400 კუპონი (12000000-143600).

XVII. გადასახადის გადამხდელთა პასუხისმგებლობა და

საგადასახადო ორგანოების კონგროლი

80. პასუხისმგებლობა დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშების სისწორისათვის, ბიუჯეტში დროულად გადახდისა და საგადასახადო ორგანოებში გაანგარიშებების დადგენილ ვადებში წარდგენისათვის ეკისრებათ გადამხდელებსა და მათ თანამდებობის პირებს "საგადასახადო სისტემის საფუძვლების შესახებ" და "საგადასახადო სამსახურის შესახებ" საქართველომ რესპუბლიკის კანონების შესაბამისად.

81. კონგროლი დამატებული ღირებულების გადასახადის სწორად გამოანგარიშების, ბიუჯეტში სრულად და დროულად ჩარიცხვისათვის ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციისა და მისი ორგანოების მიერ "საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო სამსახურის შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის კანონის შესაბამისად.

82. შემოწმებით გამოვლენილი დამატებით დარიცხული გადასახადის თანხებზე ფინანსური სანქციები გამოიყენება ყოველი იმ თვის (კვარტლის - თუ კვარტალში ერთხელ აღგენს გაანგარიშებებს) მიხედვით, რომელშიც გამოანგარიშებულია დამატებით დარიცხული გადასახადის თანხა, მიუხედავად იმისა ამ საწარმოს ცალკეული თვეების (კვარტლების) მიხედვით ბელმეტად დარიცხული ჰქონდა თუ არა ბიუჯეტში გადასახდელი თანხა.

XVIII. საგადასახადო ინსპექციაში პირადი ანგარიშების ბარათების წარმოების წესი

83. ბიუჯეტში ჩარიცხული და ბიუჯეტიდან დაბრუნებული დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხების აღრიცხვა თითოეულ საწარმოო-გადამხდელზე წარმოებს პირადი ანგარიშის ბარათის ერთიანი ფორმის მიხედვით, დადგენილი წესის შესაბამისად.

XIX. დამატებული ღირებულების გადასახადის გაანგარიშების შემოწმების წესი

84. გადასახადის თანხის გაანგარიშების სისწორის შემოწმება წარმოებს საგადასახადო ინსპექციების ხელმძღვანელების მიერ დადგენილ ვადებში, მაგრამ არანაკლებ ორ წელიწადში ერთჯერ, სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექტორების საწარმოებში გასვლით.

შემოწმებისას საჭიროა განისაზღვროს 68 ანგარიშის "ანგარიშსწორებანი ბიუჯეტთან" ქვეანგარიში "ანგარიშსწორებანი დამატებული ღირებულების გადასახადით" დებეგისა და კრედიტის მიხედვით ბრუნვების ასსხვის სისწორე. ამასთან ერთად აუცილებელია შემოწმდეს, რომ არ არის გატარებული 68 ანგარიშის დებეგით არასაწარმოო საჭიროებისათვის გამოყენებულ შეძენილ ნელეულზე, მასალებზე, სათბობზე, საქონელზე და სხვა სასაქონლო-მაგერიალურ ფასეულობებზე, ძირითად საშუალებებზე და არამაგერიალურ აქტივებზე კუთვნილი გადასახადის თანხები. მოწმდება 68 ანგარიშის დებეგისა და კრედიტის მიხედვით ბრუნვების არითმეტიკული დაჯამების სისწორე (სხვა ანგარიშებთან კორესპონდენციაში), რეალიზებულ საქონელზე

(სამუშაოებზე მომსახურებაზე) გამოყენებული ფასებიდან (გარიფებიდან)გამომდინარე გადასახადის განსაზღვრის სისწორე.

შემოწმებისას ყურადღება უნდა მიექცეს ხომ არ არის შემცირებული ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადის თანხები 68 ანგარიშის "ანგარიშსწორებიან ბიუჯეტთან" ბიუჯეტში ჩარიცხული საკრედიტო სალდოს თანხებით.

მოწმდება ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენაზე დამატებული ღირებულების გადასახადის აღრიცხვის სისწორე 19 ანგარიშზე "დამატებული ღირებულების გადასახადი შეძენილ მატერიალურ ფასეულობებზე". აგრეთვე მოწმდება 68 ანგარიშის და 19 ანგარიშის კრედიტში ძირითად საშუალებებზე და არამატერიალურ აქტივებზე გადასახადის თანხების თანაბარ ნაწილებად ჩამოწერის სისწორე.

XX. დასკვნითი დებულება

85. აღნიშნული ინსტრუქცია მოქმედებაში შედის 1994 წლის 1 იანვრიდან გადაგვრთულ საქონელზე, შესრულებულ სამუშაოებზე, გაწეულ მომსახურებაზე გაწეული ანგარიშების მიხედვით.

86. ამ ინსტრუქციის მოქმედებაში შესვლის შემდეგ ძალადაკარგულად ითვლება "დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადის გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის 1992 წ. 15 აპრილის N 1 ინსტრუქცია და ამავე ინსტრუქციის ცვლილებები და დამატებები N 5 დანართის შესაბამისად.

შეთანხმებულია

საქართველოს რესპუბლიკის
სახელმწიფო საგადასახადო
სამსახურის უფროსი
დ.სალარიძე

საქართველოს რესპუბლიკის
ფინანსთა მინისტრის
მოადგილე
გ.ერქომაიშვილი

დ ა ნ ა რ თ ი N 1

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო
საგადასახადო სამსახურის 1994 წლის
31 იანვრის N 2 ინსტრუქციისა

საწარმოს შტამპი

(საწარმოს სრული დასახელება)
პასუხისმგებელი პირის (შემსრუ-
ლებლის) გვარი _____

ტელ. _____
" _____ " _____ 199 წ.

საგადასახადო ორგანოს შტამპი

მიღებულია:
" _____ " _____ 199 წ.
სახელმწიფო საგადასახადო
ინსპექციის მიერ

_____ ში

განგარიშება დამატებული ღირებულების გადასახადზე

199 წ. _____ თვის
(თვე, კვარტალი)

(ათ. კუპონი)

	მაჩვენებლები	რეალიზაცია (შეძენა)	დღგ	განაკვეთი	სულ დღგ თანხა
			14%	12.28%	
			დღგ თანხა	დღგ თანხა	
1	2	3	4	5	6
1	შეძენილი მაგერიალური რესურსების, სამუშაოების მომსახურების ღირებულებათა მომსახურების მიეკუთვნება წარმოების (მიმოქცევის) ხარჯებს				
2	შეძენილი ძირითადი საშუალებები, რომლებიც ექსპლოატაციაში შევიდა (აღებულია აღრიცხვაზე) 1994 წ. 1 იანვრიდან, ხოლო იმპორტული - 1 თებერვლიდან				
3	შეძენილი არამატერიალური აქტივები, რომლებიც აღრიცხვაზეა აღებული 1994 წლის 1 იანვრიდან ხოლო იმპორტული - 1 თებერვლიდან				
4	საბაჟო ორგანოებისათვის საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ				

	გადა- ხლილი დღე იმ მაგერია- ლურ რესურსებზე რომ- ლებიც მიეკუთვნება წარ- მოების (მიმოქცევის) ხარ- ჯებს				
5	არასაწარმოო დანიშნუ- ლებით დაფინანსების შ ე ს ა ბ ა მ ი ს ი წძაროებიდან შეძენილი მაგერიალური რესურსები, ძირითადი საშუალებები და არამა- მაგერიალური აქტივები				
6	დღე-ით დაუბეგრავი რეა- ლიზებული საქონლის, ს ა მ უ შ ა თ ს , მომსახურების ღირებულება				
7	დღე-ით დასაბეგრი რეა- ლიზებული საქონლის, სა- მ უ შ ა თ ე ბ ი ს მომსახურების ღირებულება		3	3	
8	დღე-ით შეძენილ და საან- გარიშო პერიოდში რეა- ლიზებულ მაგერიალურ რესურსებზე ძირითად სა- შუალებებსა და არამატე- რიალურ აქტივებზე	3	3	3	
9	დღე-ის თანხა ექვემდებარ- დება: ა) ბიუჯეტში შეტა- ნას (სგრ.7 + სგრ.8) - (სგრ.1 + სგრ.2 + სგრ.3 + სგრ.4) ბ) ბიუჯეტიდან ანაზღაუ-	3	3	3	
		3	3	3	

	რებას (სგრ.1 + სგრ.2 + სგრ.3 + სგრ. 4)-(სგრ.7 + სგრ.8)				
10	საანგარიშო პერიოდში სააგენტოს გადასახდელების სახით ბიუჯეტში ჩარიცხული ღირებულება	3	3	3	
11	დამატებითი გადასახდელი თანხა ამ გადაანგარიშების მიხედვით (სგრ.9ა - სგრ.10)	3	3	3	
12	ანაზღაურებას (ჩათვლას) ექვემდებარება (სგრ.9ბ + სგრ. 10) ან (სგრ.10 - სგრ 9ა)	3	3	3	

ხელმძღვანელი
მთავარი ბუღალტერი

(ხელმოწერა)
(ხელმოწერა)

საგადასახადო ინსპექტორის აღნიშვნები და შენიშვნები

წინასწარი შემოწმების შედეგად შეგანილია შემდეგი შესწორებანი _____

" _____ " _____ 199 წ.
(წინასწარი შემოწმების თარიღი)

ინსპექტორი

(ხელმოწერა)

აღრიცხვის ინსპექტორის ცნობა

აღნიშნული გაანგარიშებით გადამხდელის პირადი ანგარიშის ბარათზე ღარიცხულია

" _____ " _____ 199 წ.
(გაგარების თარიღი)

საწარმოს შგამპი

დ ა ნ ა რ თ ი N 2
საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო
საგადასახადო სამსახურის 1994 წლის
31 იანვრის N 2 ინსტრუქციისა

(საწარმოს სრული დასახელება)
პასუხისმგებელი პირის (შემს-
რულებლის) გვარი

საგადასახადო ორგანოს შგამპი
მიღებულია:
" " 199 წ.
სახელმწიფო საგადასახადო
ინსპექციის მიერ

ტელ. _____
" " 199 წ.

_____ ში

გაანგარიშება დამატებული ღირებულების გადასაღმე
(ვაჭრობისა და სამოგადოებრივი კვების საწარმოებისათვის)
199 წ. _____ თვის
(თვე, კვარტალი)

ათ. კუპ

	მაჩვენებლები	თანხა
1	2	3
1	საქონლის ღირებულება მომწოდებლის ფასებში დამატებული ღირებულების გადასახადით (დღგ).	
2	რეალიზებული საქონლის ღირებულება დღგ ჩათვლით	
3	დღგ დასაბეგრი თანხა - სულ	
	მათ შორის: ა) ფასებს შორის სხვაობის სახით (სგრ.2-სგრ1) ბ) სავაჭრო ფასდანიშნის (დათმობების) და დანარიცხების თანხა რეალიზებულ საქონელზე	
4	დღგ თანხა დასაბეგრი ბრუნვის მიხედვით (სგრ.3ვ12,28%	
5	მომწოდებლისათვის კუთვნილი დღგ თანხა იმ საქონელზე (სამუშაოზე, მომსახურებაზე), ღირებულება ჩაითვლება მიმოქცევის ხარჯებში	
6	საანგარიშო თვისათვის კუთვნილი გადასახადების ანგარიში ბიუჯეტში გადახდილი საავანსო გადასახადების თანხები	
7	დღგ თანხები, რომლებიც ექვემდებარება:	

ა) ბიუჯეტში შეტანას (სგრ.4-სგრ.5-სგრ.6_)	
ბ) ბიუჯეტიდან ანაზღაურებას (სგრ.5-სგრ.4_ + სგრ.6	

" _____ " _____ 199 წ.
(გაანგარიშების გაგზავნის თარიღი)

ხელმძღვანელი
მთავარი ბუღალტერი

(ხელმოწერა)
(ხელმოწერა)

შენიშვნა:

1. აღნიშნული ფორმის გამოყენებით შედგება გაანგარიშება საქონლის აუქციონით გაყიდვისას, აგრეთვე საწარმოების მიერ საქონლის რეალიზაციისას იმ ფასებით, რომლებიც აღემატება ნაყილობის ფასს.
2. საცალო ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოები გაანგარიშების 1 და 2 სტრიქონს არ ავსებენ.

საგადასახადო ინსპექტორის აღნიშვნები და შენიშვნები

წინასწარი შემოწმების შედეგად შეტანილია შემდეგი შესწორებები _____
2

" _____ " _____ 199 წ.
(წინასწარი შემოწმების თარიღი)

საგადასახადო ინსპექტორი

(ხელმოწერა)

აღრიცხვის ინსპექტორის ცნობა

აღნიშნული გაანგარიშებით გადამხდელი პირადი ანგარიშის ბარათზე დარიცხულია

" _____ " _____ 199 წ.

(გაგარების თარიღი)

აღრიცხვის ინსპექტორი

(ხელმოწერა)

დ ა ნ ა რ თ ი N 3

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო
საგადასახადო სამსახურის 1994 წლის
31 იანვრის N 2 ინსტრუქციისა

**გადამხდელების მიერ დამატებული ღირებულების გადასახადის
გაანგარიშების N 1 დანართის შედგენის წესი**

დამატებული ღირებულების გადასახადის გაანგარიშებები სდგება ჟურნალ-ორდენების, უწყისების, მანქანაგრაძების და მაგერიალური ფასეულობების შეძენის, პროდუქციის (სამუშაოს, მომსახურების) და სხვა აქტივების რეალიზაციის ბუღალტრული აღრიცხვის რეესტრების საფუძველზე, აგრეთვე 46 "პროდუქციის (სამუშაოების, მომსახურების) რეალიზაცია", 47 "ძირითადი ფონდების რეალიზაცია და სხვა გასავალი", 48 "სხვა აქტივების რეალიზაცია" ანგარიშზე ასახული პროდუქციის (სამუშაოს, მომსახურების), რეალიზაციის თანხების შესახებ მონაცემების საფუძველზე. მაგერიალური ფასეულობების შეძენის და პროდუქციის რეალიზაციის ბუღალტრული აღრიცხვის გემოაღნიშნულ რეესტრებში სხვა სავალდებულო რეკვიზიტებთან ერთად ასახული უნდა იყოს მონაცემები თანხების შესახებ საანგარიშსწორებო საბუთების და რეესტრების, სასაქონლო საგრანსპორტო ბედლებულებისა და გადაგვითვის სხვა საბუთების საფუძველზე გამოყენებული ფასებიდან გამომდინარე, ცალკე სვეტში ეჩვენება აგრეთვე დღე თანხა.

ამ საბუთის შეჯამება წარმოებს დღე გადასახადისათვის დადგენილ ვადებში. ამასთან უნდა წარმოებდეს გადასახადის დასაბეგრი და გადასახადით დაუბეგრავე საქონლის (სამუშაოების, მომსახურების) ცალკე აღრიცხვა.

დამატებული ღირებულების გადასახადის გააანგარიშება ხდეჯა შეძდეგი წესით: 1 სგრიქონზე ეჩვენება საწარმოო საჭიროებისათვის შეძენილი მაგერიალური რესურსები, ფასეულობები, სამუშაოები, მომსახურება.

განაღებული, მაგრამ საანგარიშო პერიოდში შემოუსვლელი (მასალები გზაში) მასალებზე დასაგებული ღირებულების გადასახადი გათვალისწინებული უნდა იქნეს იმ საანგარიშო თვეში, რომელშიც აღებულ იქნება ისინი შემოსავალში. მე-2 სგრიქონზე "დღე ძირითად საშუალებებზე, რომლებიც ექსპლოატაციაში შევიდა (აღებულია აღრიცხვაზე) 1994 წლის 1 იანვრიდან, ხოლო იმპორტული - 1 თებერვლიდან" და მე-3 სგრიქონზე 1994 წლის 1 იანვრიდან, ხოლო იმპორტული - 1 თებერვლიდან", მე-4, მე-5 და მე-6 სვეტებში ეჩვენება გადასახადის თანხები, რომლებიც ექვემდებარება 19 ანგარიშის შესაბამისი სუბანგარიშებიდან 68 ანგარიშის დებეტში ჩამოწერას.

მე-4 სგრიქონში მე-4 და მე-6 სვეტში ეჩვენება საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ საწარმოო საჭიროებისათვის შესყიდულ იმპორტულ საქონელზე ან საქონელგაცვლით იმპორტულ საქონელზე საბაჟო ორგანოებისათვის გადახდილი დღე თანხა.

სასოფლო-სამეურნეო საწარმოები ამავე სტრიქონზე უჩვენებენ აგრეთვე არასაწარმოო დანიშნულებით შექმნილ იმპორტულ ძირითად საშუალებებსა და არამაგერიალურ აქტივებზე დღგ-ის თანხასაც.

გაანგარიშების მე-7 სტრიქონზე ეჩვენება დასაბეგრი პროდუქციის (საქონლის) შესრულებული სამუშაოებისა და გაწეული მომსახურების რეალიზაციის თანხები ძირითადი საქმიანობიდან, საიჯარო გადასახადისა და რეალიზაციის სზვა თანხების ჩათვლით, მათ შორის საწარმოო დანიშნულებით შექმნილი მაგერიალური რესურსების, ძირითადი საშუალებებისა და არამაგერიალური აქტივების რეალიზაციიდან, აგრეთვე სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების მიერ არასაწარმოო დანიშნულების აღნიშეული საქონლის რეალიზაციიდანაც დადგენილი წესის შესაბამისად. მე-4, მე-5 და მე-6 სვეტებში ეჩვენება დღგ თანხები შესაბამისი განაკვეთებით.

მე-8 სტრიქონზე არასაწარმოო საჭიროებისათვის შექმნილი მაგერიალური რესურსების, ძირითადი საშუალებებისა და არამაგერიალური აქტივების რეალიზაციიდან დღგ-ის თანხა.

მე-9 სტრიქონის მე-6 სვეტში ეჩვენება საანგარიშო პერიოდში ბიუჯეტში შესაგანი, ჩასათვლელი ან ბიუჯეტიდან ასანამდარელებელი გადასახადის თანხები. მე-11 და მე-12 სტრიქონების მე-6 სვეტში შეივსება გაანგარიშებით გადასახადის თანხის (სგრ.9) და საანგარიშო პერიოდში კუთვნილი გადასახდელების ანგარიშში გადახდილი თანხების (სგრ.10) შედარების გზით, და განისაზღვრება ბიუჯეტში გადასახდელების ანგარიშში ჩასათვლელი თანხა.

დ ა ნ ა რ თ ი N 4

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო
საგადასახადო სამსახურის 1994 წლის
31 იანვრის N 2 ინსტრუქციისა

მ ა გ ა ლ ი თ ე ბ ი

დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოანგარიშებისა
სამრეწველო საწარმოს მიერ, როელიც საქონლის რეალიზაციის
ახდენს თავისუფალი გასაცემი ფასებით

1. იმ შემთხვევაში, როცა რეალიზებული საქონელი არ იბეგრება აქციზებით

(ათ. კუპონებში)

1. სრული თვითღირებულება	80,0
2. მოგება	20,0
3. საქონლის ღირებულება თავისუფალი საბითუმო ფასით	100,0

4. დამატებული ღირებულების გადასახადის პროცენტი	14
5. დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადის თანხა (სგრ.3ვ14%)	14,0
6. საქონლის ღირებულება თავისუფალი გასაცემი ფასით (სგრ.3+სგრ.5)	114,0
7. შეძენილი ნედლეულის, მასალების, მაკომპლექტებელ და სხვა ნაწარმის, სათბობის ღირებულება, რომლებიც მიეკუთვნება საწარმოს თვითღირებულებას	35,0
8. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა (სგრ.7 ვ 14%)	4,9
9. დამატებული ღირებულების თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (სგრ.5-სგრ.8)	9,1

II. იმ შემთხვევაში, როცა რეალიზებული საქონელი იბეგრება აქციზით

(ათ. კუპონებში)

1. სრული თვითღირებულება	80,0
2. მოგება 20,0	
3. საქონლის ღირებულება თავისუფალი საბითუმო ფასით	100,0
4. აქციზის განაკვეთი პროცენტებში საქონლის ღირებულებასთან თავისუფალ გასაცემ ფასებში, დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადის გარეშე	47
5. საქონლის ღირებულება აცციზისტურთ ფასით დამატებული ღირებულების გადახდის გარეშე (სგრ.3ვ100):(100-47)	188,7
6. აქციზის თანხა (სგრ.5ვ47%)	88,7
7. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა სგრ.5ვ14%)	26,4
8. საქონლის ღირებულება თავისუფალი გასაცემი ფასით (სგრ.5+სგრ.7)	215,1
9. შეძენილი ნედლეულის, მასალების, მაკომპლექტებელი და სხვა ნაწარმის, სათბობის ღირებულება, რომლებიც მიეკუთვნება საწარმოს თვითღირებულებას	35,0
10. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა (სგრ.9 ვ 14%)	4,9
11. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (სგრ.7-სგრ.10)	21,5

III. მაგალითი დამატებული ღირებულების გადასახადის გამონაგარიშებისა საწარმოს მიერ, რომელიც საქონლის რეალიზაციას აწარმოებს სახელმწიფო რეგულირებადი ფასებით

(ათ. კუპონებში)

1. საქონლის ღირებულება რეგულირებად ფასებში	242,0
2. სავაჭრო დათმობის პროცენტი	10
3. სავაჭრო დათმობის თანხა (სგრ.1 ვ 10 %)	24,2
4. საქონლის ღირებულება რეგულირებად ფასებში სავაჭრო დათმობის გამოკლებით (სგრ.1-სგრ.3)	217,8
5. დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადის განაკვეთი პროცენტებში	12,28
6. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა (სგრ.4 ვ 12,28%)	26,7
7. შეძენილი ნედლეულის, მასალების, მაკომპლექტებელი და სხვა ნაწარმის, სათბობის ღირებულება, რომელებიც მიეკუთვნება საწარმოს ღირებულებას	60,0
8. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა (სგრ.7 ვ 14%)	8,4
9. დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა რომელიც ექვემდებარება ბიუჯეტში გადახდას (სგრ.6-სგრ.8)	18,3

დ ა ნ ა რ თ ი N 5

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო
საგადასახადო სამსახურის 1994 წლის
31 იანვრის N 2 ინსტრუქციისა

ცვლილებები და დამატებები

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის 1992 წლის 15 აპრილის N 1 ინსტრუქციისა, რომელიც ძალადაკარგულად ითვლება 1994 წლის 1 იანვრიდან:

1. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის 1992 წლის 11 ნოემბრის N 03-1\1 წერილი.
2. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის 1993 წლის 16 იანვრის N 2 02-1\1 წერილი.